

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

YASAMA DÖNEMİ

24

YASAMA YILI

4

(10-753) DOPİNG SORUNU ARAŞTIRMA KOMİSYONU

TUTANAK DERGİSİ

4 Aralık 2013 Çarşamba

GÖRÜŞME TUTANAKLARI

4 Aralık 2013 Çarşamba

---0---

K O N U

Sayfa

Türk sporunda yaşanan doping sorununun araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla kurulan komisyonda; Gençlik ve Spor Bakanlığı, Spor Genel Müdürlüğü ve Sağlık Bakanlığı yetkililerinin konuyla ilgili sunumları

1:32

İ Ç İ N D E K İ L E R

Sayfa

BİRİNCİ OTURUM

1:22

Halil AKSOY	(Ağrı)	1, 10:11, 17, 19:20
Mehmet BAYKAN (Spor Genel Müdürü)		1:5, 14:16, 17, 18, 20:21, 22
Mesut DEDEOĞLU	(Kahramanmaraş)	6
Erdal AKSÜNGER	(İzmir)	6:7, 17:18
Mehmet DOMAÇ	(İstanbul)	7, 14, 15, 16:17, 18, 19, 21, 22
Mehmet Volkan CANALIOĞLU	(Trabzon)	7:8, 14, 18:19, 20
Mehmet Hilal KAPLAN	(Kocaeli)	8:9, 16
Ayşe TÜRKMENÖĞLU	(Konya)	9:10, 14
Hakan ŞÜKÜR	(İstanbul)	11:13, 16:17, 18, 19, 21
Ülker CAN	(Eskişehir)	14, 16, 21:22
Fatih ŞAHİN	(Ankara)	19

İKİNCİ OTURUM

23:32

Dr. Saim KERMAN (Türkiye İlaç ve Tıbbi Cihaz Kurumu Başkanı)		23:26, 28, 29, 30:31, 32
Hakan ŞÜKÜR	(İstanbul)	24:25, 26, 28, 32
Ülker CAN	(Eskişehir)	27, 30:31
Mehmet Kerim YILDIZ	(Ağrı)	27
Mehmet DOMAÇ	(İstanbul)	27:28, 30, 31, 32

Fatih ŞAHİN
Ayşe TÜRKMENÖĞLU

(Ankara)
(Konya)

29, 32
32

Açılma Saati: 11.33
Kapanma Saati: 15.37

4 Aralık 2013 Çarşamba

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 11.33

BAŞKAN: Osman Aşkın BAK (İstanbul)

BAŞKAN VEKİLİ: Adem TATLI (Giresun)

SÖZCÜ: Hakan ŞÜKÜR (İstanbul)

KÂTİP: Gönül BEKİN ŞAHKULUBEY (Mardin)

0

BAŞKAN – Arkadaşlar, toplantı yeter sayımız vardır.

Toplantıyı açıyorum.

Son yıllarda Türk sporunda yaşanan doping sorununun araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla kurulan Medis araştırma komisyonu toplantısına başlıyoruz.

Bugün, toplantı gündeminde de belirtildiği gibi, önce Gençlik ve Spor Bakanlığı ve Spor Genel Müdürlüğü'nün konu hakkındaki sunumlarını alacağız. Ardından Sağlık Bakanlığının sunumunu ve onun peşinden de Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı yetkililerinden konuyla ilgili sunumları alacağız.

Komisyonumuzun çalışmalarının netice olarak Türk sporuna olumlu sonuçlar getirmesini temenni ediyoruz. Türk sporunda ve dünyada sporda büyük bir sorun olarak görülen, “sporun kanseri” olarak değerlendirdiğimiz doping konusunda yapacağımız çalışmanın, Medisimizin, Komisyonun yapacağı çalışmanın gelecekte de bu sorunun ortadan kaldırılmasına hizmet edecek sonuçlar getireceğine ve Türk sporunun dünyada çok daha iyi yerlere gelmesi için sonuçlar ortaya koyacağına yürekten inanıyorum. Bu vesileyle, Komisyonumuza katılan değerli milletvekillerimize, katkı sunacak milletvekillerimize ve bize sunumlarıyla yön gösterecek, yol gösterecek ve yapacakları açıklamalarla sürece katkıda bulunacak herkese şimdiden teşekkür ediyorum ve önce Gençlik ve Spor Bakanlığımızın...

HALİL AKSOY (Ağrı) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Buyurun.

HALİL AKSOY (Ağrı) – Özür dilerim, bundan önce galiba bir toplantı yapılmış.

BAŞKAN – Hayır, ilk toplantımızı geçen hafta perşembe günü yaptık.

HALİL AKSOY (Ağrı) – Doğrusu biz davet edilmemiştik, onu merak ettim. Yani, bizim çağrılmamamızın nedeni neydi?

BAŞKAN – Efendim, bu, Medis Genel Kurulunda perşembe günü okundu ve ardından saat 18.30’da seçim için toplantı yapılması ifade edildi. Arkadaşlarımız katıldı ve bu bizim Komisyon tarafından bir çağrıyla yapacağımız bir toplantı değildi, bu çağrıyı Genel Kurul yaptı. O çağrıya katılan 10 arkadaşımızla bu toplantıyı yaptık. Diğerlerini aradık, mesela Erdal Bey şehir dışındaydı, Metin Lütfi Bey şehir dışındaydı ve sizin de olmadığınızı ifade ettiler Genel Kurulda.

HALİL AKSOY (Ağrı) – Bizi de arayabilirdiniz yani sonuçta.

BAŞKAN – Efendim, Genel Kuruldaki yetkililere sorduk ama onlar “Burada değil.” dediler, biz de toplantıyı verilen süre içerisinde yapmak durumundaydık, ona göre yaptık.

HALİL AKSOY (Ağrı) – Tamam, anladım.

BAŞKAN – Teşekkür ederiz.

Gençlik ve Spor Bakanlığı Spor Genel Müdürlüğümüzün sunumunu Genel Müdür Mehmet Baykan Bey yapacak ve bu sunum için süreniz yirmi dakika. Sunum bittikten sonra da Komisyon üyelerimiz sorularını soracaklar konuyla ilgili.

Arkadaşlar, yansıda sunum yapılacağı için arkadaşlarımız oradan ayrılırlarsa...

Mehmet Bey, buyurun.

SPOR GENEL MÜDÜRÜ MEHMET BAYKAN – Sayın Komisyon Başkanım, Değerli Milletvekilim, sayın milletvekillerim, değerli Komisyon üyelerim; Gençlik ve Spor Bakanlığı adına Spor Genel Müdürü olarak son yıllarda Türk sporunda yaşanan doping sorununun araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla kurulan Medis araştırma Komisyonumuza

Bakanlığımız açısından doping, dopingle mücadele ve bunun getirdiği sonuç yansımalarıyla ilgili bilgi arz etmek istiyorum. Bu fırsatı tanıdığınız için teşekkür ediyorum. Bir taraftan biz sözlü sunumumuzu yaparken, diğer taraftan, slaytlar vasıtasıyla arkadaşlarımız bize yardımcı olacaklar.

"Doping nedir?" diyerek başlamak istiyoruz. Özellikle sporcu sağlığını tehlikeye atan, performans artırma özelliği olan, Dünya Doping Mücadele Ajansı (WADA) tarafından yasaklanmış madde veya yöntemlerin bilinçli ya da bilinçsiz kullanımına doping diyoruz.

Sporcular neden doping yapıyorlar? Performanslarını artırmak için, antrenman sayılarını çoğaltabilmek için, kısa yoldan başarı elde etmek için, eğitimsizlikten kaynaklanan, sürekli çalışmanın, çok çalışmanın yanı sıra çeşitli desteklerle başarı sağlanabileceğine yönelik, eğitimsizlikten kaynaklanan sebepler, antrenörlerin sporcu üzerinden sağladığı kazançlar ve tedavi maksatlı kullanılan ilaçların bilinçsiz tüketimi olarak nitelendirebiliyoruz.

Tabii, olağandışı, rutin dışı insan vücuduna takviyeler yapıldığı zaman, her alanda olduğu gibi burada da doping kullanımının zararlı etkileri söz konusu olabiliyor. Bunlardan birkaç tanesi kalp rahatsızlıkları, kansere varan tümör oluşumu, karaciğer, böbrek rahatsızlıkları, kısırlık, kadınlarda özelliklerini farklılaştıran çeşitli gelişmeler, beyin ödemi ve hasarı gibi sonuçlara ulaşabiliyor.

Doping ile ilgili bazı gerçekleri sizinle paylaşmak istiyorum: Özellikle bazı kapalı ülkelerde -Medis Araştırma Komisyonu huzurunda ülke ismi telaffuz etmenin doğru olmayacağını düşünerek böyle genelliyoruz- yarışmalara katılan sporcularının çok büyük başarı elde etmesinden sonra, bir defa elde edilen -bu genelde Olimpiyatlarda oluyor- başarılarından sonra bu sporcuların ortadan kaybolduğunu, ülkeleri adına tekrar yarışmaya girmediğini ve son yıllarda yoğun olarak kullanılan biyolojik pasaport hadisesinden kaçmak için bir defalık başarılarla ve her olimpiyatta yeni sporcular piyasaya sürerek sonuçlar elde edildiğini biliyoruz ve başarıların sürekli aynı sporcular tarafından sergilenmediğini yani alınan takviyelerin, yapılan doping çalışmalarının göz önünden kaybedildiğini biliyoruz. Bu tür ülkelerde dopingle mücadelenin nasıl yapıldığına dair ise elimizde net bir veri bulunmamakta çünkü WADA ya da uluslararası federasyonlar bu tür sporcuları takip etmek istedikleri zaman, arz ettiğim gibi bir daha bu sporculara rastlayamamakta. Ama halter branşında, özellikle son yıllarda ülkemizin başı çok ağrıyorken -bu ağrıma 2004'ten bu yana söz konusu- başladığımız bilinçli mücadele neticesinde uluslararası yarışmalara katılan halter sporcularımızda, ülkemizin 1 sporcusunda bu yıl doping hadisesine rastlanmışken, olimpiyat oyunlarında başarılı olan Çin'den devşirdiği 3 sporcuyla altın madalyaya ulaşan başka bir ülkede ise bu yıl 13 sporcuda uluslararası yarışmalarda doping hadisesine rastlanmış durumdadır.

Yine, doping sadece ülkemizin bir sorunu olarak karşımızda, dünyanın gündeminde değil, tüm dünyada doping bir sorun ve mücadele devam ediyor. Bunun en önemli göstergelerinden bir tanesi, 100 metre erkekler atletizmde dünyanın en iyi 8 derecesine sahip sporculardan 6'sının, sonradan, yasaklı madde kullandığının belirlendiği gerçeği de ortada. Usain Bolt'tan sonraki en iyi dereceye sahip Amerika Birleşik Devletleri sporcusu Tayson Gay, eski dünya rekortmeni Asafa Powel, olimpiyat madalyalı atlet Ben Johnson gibi örnekleri verebilmemiz mümkün. 2000 Sidney Olimpiyat Oyunları'nda 5 madalya birden kazanan Marion Jones'ın daha sonra doping skandalına karıştığı ve madalyalarını iade etmek zorunda kaldığı gerçeği de ortada. Yine, son dönemin en önemli örneklerinden, 7 defa dünyanın en önemli bisiklet turu olan Fransa Bisiklet Turu'nu kazanan ve kansere yakalandıktan sonra, özellikle elde ettiği başarılarla, hem kanser mücadelesi hem de elde ettiği sportif başarılarla dünyada sembol sporcu olarak gösterilen Amerikalı Armstrong'un bu başarılarını dopingle elde ettiği daha sonradan belirlenmiş durumda.

Kısa örneklemelerle, 2012 yılında Amerika Birleşik Devletlerinde yapılan toplam 8.490 kontrolde 374 doping ihlali ortaya çıkması ve bunun yapılan kontrollere oranının, pozitif sonucun yüzde 4,41 olduğunu ifade etmek istiyorum. Yine, 2012 yılında ülkemizde yapılan toplam 2.233 kontrolde 30 doping ihlalinin ortaya çıktığını, oranının 1,34 olarak karşımıza çıktığını ifade etmek istiyorum. 2013 yılında ise 25/11/2013 tarihi itibarıyla ülkemizde yapılan 2.291 kontrolde 144 doping ihlali ortaya çıkarak, yüzde 6,28 oranıyla karşılaşmış bulunmaktayız.

Doping ile mücadeleyle ilgili ülkemizde yapılan mevzuat çalışmalarını kısaca arz etmek istiyorum. Dünyada da dopingle mücadelenin yine son yıllarda hızlandığını belirtmekte fayda var. Nitekim, UNESCO tarafından hazırlanan Sporda Doping Karşı Uluslararası Sözleşme, 2007 yılında bizim ülkemizde de Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiş durumda.

2011 yılında, Türkiye'de dopingle mücadelenin bir kurum tarafından yapılmasının ve Türkiye dopingle mücadele ajansının (TADA) kanunla gündeme gelemediği olmasının sonucu itibarıyla, Spor Genel Müdürlüğü ve Türkiye Millî Olimpiyat Komitesi arasında imzalanan protokolle müştereken Türkiye Doping Mücadele Komisyonu kurulmuştur. Bu Komisyon, o tarihten itibaren çalışmaya

başlamış ve Bakanlığımızca 2 milyon Türk Lirası, 1 milyon-1 milyon olmak üzere 2 kez bütçe kullanımı sağlanmıştır. Şu anda kurulun bütçesinde yeterli kaynak mevcuttur, ihtiyaç duyuldukça kaynak aktarılmaya devam edilecektir.

Türkiye Doping Mücadele Talimatı -çok eski olan, 1993 tarihli talimat 23 Eylül 2011 tarihinde Spor Genel Müdürlüğü ve Türkiye Millî Olimpiyat Komitesinin sağladığı oluşumla birlikte hazırlanan talimat- Dünya Doping Mücadele Ajansı tarafından onaylanarak 23 Eylül 2011 tarihinde yürürlüğe girmiş ve 10 Ekim 2011 tarihinde ilk numune alınarak doping mücadele yeni versiyonuyla başlamıştır.

2011 yılından itibaren alınan numunelerle ilgili kısaca bilgilendirmek istiyorum. Türkiye Doping Mücadele Komisyonunun yanı sıra, Futbol Federasyonu ve Türkiye Basketbol Federasyonu da kendi oluşturdıkları kurullar vasıtasıyla doping numuneleri alımı ve bu numunelerin sonuçlarının, Hacette laboratuvarlarımız henüz tekrar işler hâle gelmediği için, yurt dışındaki laboratuvarlarda kontrolünü yaptırmaktadır.

2011 yılında, yeni kurulan Doping Mücadele Komisyonu 71, Futbol Federasyonu 1.027, Basketbol Federasyonu 284, Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğünün o zamanki ismiyle Sağlık Daire Başkanlığının 1.046 adet numune alımı olmuştur. Spor Genel Müdürlüğü Sağlık Daire Başkanlığının 1.046 adet numune alımı, daha çok o ara çalışıyor olan Hacette Doping Merkezinin yıllık 3 bin numune alım kotasını tamamlamak adına ve federasyonların maalesef bilgilendirmesi ya da faaliyetleri sırasında kontrolden daha çok numune kotasını doldurmaya yönelik alımlar yapılabilmektedir. 2012 yılında ise Doping Mücadele Komisyonu 447, Futbol Federasyonu 1.452, Basketbol Federasyonu 334 numune alımı gerçekleştirmiştir. 2013 yılında, 25/11/2013 tarihine kadar yine Doping Mücadele Komisyonu 1.219, Futbol Federasyonu 875, Basketbol Federasyonu 197 numune alımı gerçekleştirmiştir.

Rakamlardan da anlaşılacağı gibi, 2012 yılında bir yıl boyunca alınan 447 adet numunenin neredeyse 3 katı Doping Mücadele Komisyonu tarafından 2013 yılında, 25/11/2013 tarihine kadar 1.219 adet olarak gerçekleştirilmiş bulunmaktadır.

Doping Mücadele Komisyonu tarafından 2012 yılında alınan 447 numuneden 25'inde doping vakasına, pozitif numuneye rastlanmışken, 2013 yılında alınan 1.219 adet numuneden 141 tanesinde ihlal olayı karşımıza çıkmıştır.

Başka bir tablomuz, 2003 yılından itibaren alınan toplam numune sayıları ve negatif çıkan numunelere kısaca göz atmanızı istiyorum, özellikle 2011 yılından itibaren Komisyonun oluşmasıyla birlikte. Önceki yıllarda da futbolun, basketbolun rakamları tablodaki numune sayılarının içerisinde ve yine negatif numune içerisinde onlar da vardır ama yoğunluk halter gibi, atletizm gibi, özerk futbol ve bağımsız basketbol federasyonunun dışında kalan 59 federasyona ait branşlarda pozitif numunelere rastlandığı gerçeği ortadır.

Sayın Başkanım, değerli Komisyon üyelerim; doping mücadele esnasında ve ortaya çıkan sonuçlarda, pozitif numunelerdeki ihlallerde artış nerelerde kendi gösterdi ve neden kaynaklandı, onları ifade etmek istiyorum. Doping Mücadele Komisyonu kurulmadan önce yapılan numune alımları haberli ve federasyonların istediği sporcularla genelde yapılırken, 2012 yılından itibaren numune alımlarının federasyonlardan bağımsız ve habersiz yapılmaya başlanması birinci nedenimizdir. İkinci neden, dünya çapında başarı sağladığımız branşlarda kontrollerin artmasıdır. Yani, ülkemizin dünya ve Avrupa şampiyonalarında sağladığı başarıların artmaya başlamasıyla birlikte, tabii ki mücadeleyi yapan uluslararası kuruluşların dikkatinin ülkemiz üstüne çekilmesi sonucu da ortaya çıkmıştır.

2011 yılından önce, Hacettepe Üniversitesi Doping Kontrol Merkezinin akreditasyonlarının devam edebilmesi için, yılda 3 bin analiz şartının yerine getirebilmesi için yoğun numune alımı yapılmıştır. Ancak, bu numunelerde yaşanan sıkıntılar sonucudur ki 2011 yılı Mayıs ayından itibaren WADA tarafından kontrol merkezinin akreditasyonu iptal edilmiştir. Bu iptal sebebi biraz ilginçtir. Konuyla ilgili bilgisi olan milletvekillerimiz mutlaka var ama olmayanlar için ifade etmek istiyorum. Doping olan bir numuneyi dopingsiz çıkarmak değil, Fenerbahçeli 2 bayan basketbolcunun dopingli olarak ilan edilmesinden sonra yapılan itirazlar sonucunda aslında o sporcularda doping olmadığına WADA tarafından tespiti neticesinde Hacettepe Kontrol Merkezinin lisansı iptal edilmiştir.

Yine, 2013 yılının başında doping kontrol laboratuvarlarında analiz yöntemlerinde çok önemli bir gelişme yaşanmıştır. Özellikle atletizm, halter ve yağlı güreş sporcularının kullandıkları bazı maddeler kullanıldıktan çok daha uzun süre sonra saptanabilir hâle gelmiştir. WADA tarafından geliştirilen sporcu biyolojik pasaportu uygulaması da dopingli çıkan sporcu sayısının artış nedenlerinden birisidir. Biyolojik pasaport, vücuttaki biyolojik parametrelerin sürekli olarak takip edilmesi ile sporcunun doping yapıp yapmadığının belirlenmesi olarak karşımıza çıkıyor. En son 1.500 metrede olimpiyat şampiyonu olan atletimiz Aslı Çakır Alptekin'de yaşanan hadise biyolojik pasaporttan dolaydır. Yine, Eşref Apak'ın 2004 olimpiyatlarından sonra, önce 4'üncülüğten bronz madalya, sonra bronzdan gümüş madalyaya yükselmesi ülkemiz adına bir artı olarak biyolojik pasaportun kazançlarından bir tanesi olmuştur ve

yine, en son, bir haltercimizin -ismini hatırlayamayacağım- 2004 olimpiyatlarında elde ettiği 4'üncülük derecesinin bunca zaman geçtikten sonra geçtiğimiz aylarda bronz madalyaya dönüşmesi ve madalyasını almış olması da ülkemizin biyolojik pasaport sayesinde elde ettiği bir başarı olarak hanemize geçmiştir. Yine, ülke içinde bazı federasyonlarımız tarafından ortaya konulan "Madalya için her yol mübah." anlayışının artış sebeplerinden bir tanesi olduğunu da tespit olarak sizlere arz etmek istiyorum.

2013 yılında yoğun doping kontrollerinin yapıldığı ve gerek yurt içinde alınan numunelerden gerekse uluslararası organizasyonlarda alınan numunelerde başı çeken branşlar: Halter, atletizm, güreş. Ama, güreşte -biraz sonra sunumun içinde de geçecek ama- bir mecburiyet olmamasına rağmen, geleneksel bir dal olmasına rağmen Bakanlığımızın, Genel Müdürlüğümüzün ısrarlı takipleri sonucunda yağlı güreşte alınan numunelerden ortaya çıkan doping olayıdır, 20 pozitif numunenin tamamı.

Vücut geliştirme -malumunuz yakın bir zamanda yaşanan ölüm hadisesiyle birlikte yine gündemimize geldi- 15 olmak üzere toplam 144 adet Türk sporcularda pozitif doping numunesine rastlanmıştır. Bu yoğunlaşmalarla ilgili, özellikle atletizm branşında ortaya çıkan ihlaller tabii ki uluslararası camiayı da harekete geçirmiş, özellikle küçük yaştaki sporcularda, 14-15 yaşındaki sporcularda da pozitif sonuçlar çıkması üzerine uluslararası federasyon yetkilileriyle Bakanlığımız, federasyon ve Doping Mücadele Komisyonu yetkilileri çeşitli toplantılar yapmış ve doppingle mücadelenin dozunun da artırılarak şiddetle sürdürülmesi konusunda mutabakat sağlanmıştır. Doping ihlallerinin artması sonucu Halter ve Atletizm Federasyon başkanları istifa etmiş, yeni seçilen başkanlar doppingle mücadeleyi ana politika olarak belirlemiş ve her iki federasyonda da özellikle disiplin cezaları konusunda, cezalandırma konusunda son dört-beş ayda büyük artış meydana gelmiştir. Vücut geliştirme branşıyla ilgili olarak soruşturma devam etmekte olup Genel Müdürlük Merkez Danışma Kurulu tarafından bu federasyonun bağımsızlığının kaldırılması, bir süre uluslararası organizasyonlara katılmasının durdurulması ve sürecin bu federasyon adına izlenmesi konusunda bir politika benimsenmiş bulunmaktadır.

Yine, 2013 yılında, Gençlik ve Spor Bakanlığımızca doping olaylarını önlemek amacıyla başlatılan bazı çalışmaları başlıklar hâlinde arz etmek istiyorum. Ödül Yönetmeliği'nin ve yüksek ödüllerin sporcuların doping yapması ya da antrenörlerin veya yöneticilerinin sporcuyu doppinge yönlendirmesi, zorlaması konusunda oluşan genel kamuoyu algısı ve Bakanlığımızın da tespitleri bu yönde olduktan sonra Ödül Yönetmeliği'nde bir düzenlemeye gidilmiş, bugün yarın yönetmeliğin Başbakanlık tarafından yayınlanmasını beklemekteyiz. Bazı kademelerde yarı yarıya, bazı kademelerde yarıdan da aşağı, ödüllerde bir rötüş yapıldığını ifade etmek istiyorum. Tabii ki ödüllerin yükseltilmesi bir dönem ülkemizin sporda ileri ülkelerde yaşanan başarı kriterlerini yakalaması adına gereklilik idi ama bugünkü gelinen noktada bu düzenlemenin yapılması bir zaruret hâlini almıştır.

Yine, mevcut sistemde antrenörlerin doping olaylarında herhangi bir sorumluluğu söz konusu değilken, Antrenör Eğitim Yönetmeliği'nde yapılan düzenlemeyle, sporcusunda doping sıkıntısı yaşanan antrenörün önce bir yıl, tekrarında ise beş yıl belgesinin geçersiz sayılması değişikliği yapılmıştır.

Bağımsız Spor Federasyonlarının Çalışma Usul ve Esasları Hakkındaki Yönetmelik'te yaptığımız düzenlemeyle, federasyonların doppingle ilgili kendi disiplin kurullarının verecekleri kararlarda zamanı doğru yöneterek üç ay içerisinde sonuca ulaşmaları mecburiyeti getirilmiştir. Bakanlık makamına Sportif Değerlendirme Kurulunun federasyonları takip ettiği konulardan bir tanesinde, rapor oluşturmada "doping" başlığı olması karar altına alınmıştır.

Sporun bilimle buluşturulması konusunda önemli adımlar atılmış olup, Eryaman Olimpiyat Merkezinin sporcuların bilimsel yöntemlerle performans testlerini ve tedavilerini yapabileceği bir hâle gelmesi konusunda tesis yapılanması bitmiş, tefrişi bitmiş, cihazlarla donatımı konusunda son noktaya gelinmiştir. 12 ilimizde olimpiik, 1 ilimizde paralimpiik olmak üzere olimpiyatlara hazırlık merkezleri oluşturulmuş, faaliyetlere başlanmıştır. Hacettepe Üniversitesiyle birlikte Beytepe Kampüsü içerisinde 200 milyon TL'ye mal olacak ve üçte 1'i Bakanlığımız tarafından karşılanacak olimpiyat enstitüsünün kuruluş çalışmaları başlatılmış, ayrıca Türkiye genelinde ilk olarak 6 milyon öğrencinin taranarak, sonrasında her yıl rutin tarama faaliyetleri devam ettirilerek yeteneklerin daha küçük yaşlarda tespiti ve sonrasında bilimsel yöntemlerle spora hazırlanması konusunda adımlar atılmıştır.

Hacettepe Doping Kontrol Merkezinin tekrar akredite edilmesi konusunda çalışmalar yakından takip edilmekte, Bakanlığımız tarafından maddi, manevi destek sağlanmaktadır. Özel beden eğitimi ve spor tesislerinin denetlenmesi konusunda önemli adımlar atılmıştır. Eğitim faaliyetlerinin sıklaştırılması konusu zaten olmazsa olmazımızdır. Uluslararası Atletizm Federasyonu Antidoping Departman Başkanı ile ülkemiz yetkilileri 7'nci ayda ortak bir toplantı yaparak doppingle mücadelede ortak bir yol haritası çizmiş bulunmaktadır.

Doppingle yapılan mücadelenin bir sonucu olarak, Atletizm Federasyonu tarafından, doppinge rastlanan 43 sporcuya ikişer yıl, Pınar Saka'ya ise üç yıl ceza verilmiştir. 27 antrenör disiplin kuruluna sevk edilmiş, bunun 23 tanesi değişen sürelerde hak mahrumiyeti

cezalarına çarptırılmış; Halter Federasyonu ise 56 sporcuya iki yıl ceza vermiş, 5 antrenörü ise disiplin kuruluna sevk etmiştir ve yine yapılan soruşturma sonucu 6 antrenör ve 1 vücut geliştirme spor salonu sahibi, ilk defa, Türk Ceza Kanunu'nun 187'nci maddesinin "Kişilerin hayatını tehlikeye sokacak biçimde ilaç üreten veya satan kimseye bir yıldan beş yıla kadar hapis ve adli para cezası verilir." hükmüne savcılığa sevk edilmiş. Ayrıca bu kişilerin antrenörlük belgelerinin iptali ilgili federasyonlardan istenmiştir. 2004 olimpiyat oyunları öncesi dopingi kullandığı belirlendiği hâlde olimpiyatlara gönderilen ve hâlen Spor Genel Müdürlüğü çalışanı Mehmet Özal hakkında soruşturma açılmış olup soruşturmanın selameti açısından ilgilinin görev yeri değiştirilmiştir.

Yaptığımız bu mücadelenin uluslararası yansımaları olmuş olup Uluslararası Atletizm Federasyonu IAAF, bu konuda yaptığımız çalışmaları tatmin edici bulmuş; bunu yazılı olarak bildirmiştir. 19-28 Ekim 2013 tarihinde Polonya'da Uluslararası Halter Federasyonu tarafından açıklanan listede 2013 yılında uluslararası organizasyonlara katılan sadece 1 sporcuda doping ihlali çıkan ülkemizi örnek göstermiş, kısa bir süre önce yüksek rakamlarla karşı karşıya olan ülkemizi örnek göstermiş ve aynı kararlılıkta olunmasını vurgulamıştır.

WADA, Doping Mücadele Komisyonu Direktörü David Howman tarafından 11 Eylül 2013 tarihinde Güney Afrika'da yapılan toplantıda, Türkiye Doping Mücadele Komisyonunun yoğun bir şekilde yürüttüğü programın, atletizm ve halter branşında elde edilen pozitif bulguların bunun bir göstergesi olduğunu ifade etmiş. Yine WADA Genel Kurulunda, Cihan Haber Ajansı'na konuşan WADA Başkanı, temiz spor için dopinge karşı tavizsiz Türkiye'nin mücadelesini memnuniyetle karşıladığını ifade etmiştir.

Bundan sonra yapmayı planladığımız işlerimiz, yasaklı madde kullanımının önüne geçilebilmesi için yasaklı madde doping ticaretinin ceza hukuku çerçevesinde suç sayılması, ceza hukuku kapsamına taşınması ve yasaklı maddelerin narkotik grubuna dahil edilmesinin sağlanmasını paydaşlarımızla birlikte planlamaktayız.

Yine yasaklı maddeleri satan İnternet sitelerine girişin Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumunca engellenmesi; yasaklı maddeler içeren ilaçların eczanelerde reçetesiz satışının engellenmesi; gıda takviyesi olarak satılan ürünlerin satışının kontrolü; numune alım sayısının daha da artırılması ve sporcuların bilinçlendirilmesi -biraz önce ifade etmiştim, Vücut Geliştirme Federasyonunu tekrarlamak istemiyorum- WADA tarafından ise ilk defa doping kullanan sporcunun cezasının 1 Ocak 2015 tarihinden itibaren, yani ilk dopingde iki yıldan dört yıla çıkarılması ve alınan örnekleri saklama sürecinin sekiz yıldan on yıla çıkarılması gibi tedbirler söz konusu.

Tabii tablo bu kadar karanlık değil. Ülkemizin son yıllarda sporda elde ettiği önemli başarılar da söz konusu. Dünya şampiyonalarında 2009 yılında 214; 2010 yılında 225; 2011 yılında 216 madalya kazanılırken bu sayı, 2012, üstelik olimpiyat yılında 268'e çıkmıştır. Akdeniz Oyunlarına Türkiye 2009 yılında 26 branşta 335 sporcuyla katılırken, ev sahipliği yaptığımız Mersin'de 32 branşta 428 sporcuyla katılmıştır. 2009 yılında Pescara'da 20'si altın toplam 65 madalya kazanarak 4'üncü olan ülkemiz, 2013 yılında 47'si altın 127 madalya kazanarak oyunlar tarihinde ilk defa 2'nciliği elde etmiştir. 2005 Almeria ve 2009 Pescara'da yirmişer altın madalya kazanan sporcularımız Mersin'de 47 altın madalya kazanarak ülkemizin genel klasmanda İspanya'yı geçerek 3'üncü sıraya yükselmesini sağlamıştır. Bir tablomuz da olimpiyat yapılan yıllarda dünya şampiyonalarında alınan madalyalar, 2012'yi söylemiştim, 268, 2008'de bu rakam 161; 2004'te 118; 2000'de 63.

Sayın Başkanım, sürem bittiğini biliyorum. Tablolarımızı geçiriyoruz hızla. Yine lisanslı sporcu sayımızda 2002 yılına göre ve 2013 yılında bir önceki yıla göre çok ciddi artışlar meydana gelmiştir. Oluşturulan sporcu kartı sistemi, okul spor faaliyetlerinin Millî Eğitim Bakanlığından Gençlik ve Spor Bakanlığımıza devredilmesi bu artışa fayda sağlayan faktörlerdendir. Sonuç olarak, tüm dünyada 2013 yılında 2012'ye oranla dopingli çıkan sporcu sayısında artış saptanmıştır. Bu da doping kontrol analizlerinin hassasiyetinin artışı ve dopingle mücadelenin daha yoğun yapılmasından kaynaklanmaktadır.

Mediste gensoru ve araştırma komisyon çalışmaları sırasında sık sık gündeme geldi. Şunu açık olarak ifade etmek istiyorum ki, Akdeniz Oyunlarına katılan sporcularımızın hiçbir tanesinde doping olayına rastlanmamıştır. Bu, Akdeniz Oyunları öncesinde yapılan yoğun mücadele ve kamlarda ani doping numunesi alımı için yapılan "baskın" diye nitelendirilebileceğimiz çalışmalar ve -basına yansıyan, bu numune alımlarından kaçışlar da hepinizin bilgisi dahilindedir- önleyici çalışmalar neticesinde, evet, Akdeniz Oyunları öncesinde içeride yaptığımız çalışmalarda doping olaylarına rastlanılmış ve bu sporcuların oyunlara katılması engellenmiş ama temiz bir şekilde oyunlara katılan sporcularımızın da aldığı başarıyı az önce ifade etmiş bulunmaktayım.

Ve yine her ne kadar halter, atletizm, bisiklet gibi branşlar performans ve güç gerektiren, doping içeren maddeleri kullanarak ve kullanılan bu maddeleri temizlemek suretiyle sportif başarıya ulaşılması mümkün bulunsada Bakanlık olarak, ülkemiz sporcularının yasaklı madde kullanmadan sadece çalışarak başarı elde etmesini ülkemizin spor politikası olarak benimsemiş bulunmaktayız.

Sunumum bu kadardır. Arz ederim Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Teşekkür ederiz.

Değerli komisyon üyelerimiz, daha fazla bilgi almak ve soru sormak isteyen üyelerimiz için soru-cevap bölümünü açıyorum.

Mesut Bey, buyurun.

MESUT DEDEOĞLU (Kahramanmaraş) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Sayın Başkanım, Komisyonumuzun üyeleri, bakanlıklarımızın çok değerli temsilcileri ve yöneticileri; hepiniz Komisyonumuza hoş geldiniz, hepinizi saygılarımla selamlıyorum.

Genel Müdürümüze hakikaten teşekkür ediyorum. Gayet güzel bir sunum verdi bizlere. Birçok konuda bilgilerimizi tazelenmiş olduk. Daha önceden de söylediğim gibi, Komisyon Başkanımız ve ben, milletvekili olmadan bir gün öncesine kadar federasyon başkanıydık. Ben, Görme Engelliler Spor Federasyonu Başkanıydım.

Şimdi, dopingi, hakikaten hem dünyanın hem de Türkiye'nin kanayan bir yarası olarak telakki ediyorum ve tüm ülkeleri, tüm spor camiasını, Bakanlığımızı, bizleri ve 76 milyon insanı çok üzen bir olay. Bu brifingden sonra Bakanlığınız bundan sonraki dönemler için neler düşünüyor, neler yapması lazım? Hep "Eğitim, eğitim, eğitim" diyoruz. Ben federasyon başkanlığı dönemimde küçücük bir örneğini vermek istiyorum bu konuyla ilgili. Bursa'da Murat Bey diye bir doktorumuz vardı. Bu doping konusunda hakikaten çok araştırma yapmış, ilgi alanının içerisine girmiş. Federasyonumuzun o dönemdeki antrenörlerine, sporcularına, kulüp başkanlarına bir seminer verdimiştim ve o seminere ben de katıldım. Çok enteresan, orada bilmediğim bir şeyi öğrendim. Günlük kullanabileceğimiz - nezle, grip olduğumuz zaman- A-ferin ilacının bile doping içerikli olduğunu orada öğrendim. Yani günlük kullandığımız ilaçların içerisinde de doping içeren maddelerin bulunduğunu orada gözdedik, orada bilgilendirdik kulüplerimizi ve bunun dışında tabii birçok ilaçta da olduğunu tek tek sıraladılar. Bu, bilinçsizlikten de olabilir, tabii ki art niyetle doping kullanan sporcularımız da olabilir. Bu eğitime, federasyonlarımızın eğitim kurullarının çok iyi çalışmasını... Ben, özellikle tecrübelerime binaen bu konuyu gündeme getirmek istiyorum.

Yine, ikinci bir durum, Hacettepe Üniversitesinde numuneler alınıyor. Yine, bundan dört, beş yıl önce Hacettepe Üniversitesi bu doping numunelerini almaz olmuştu -çok iyi hatırlıyorum ben- Yunanistan'a göndermiştik. Avrupa'da, dünyada derece alan sporcularımız vardı. Onun da çok büyük sıkıntılarını gördük, onun gitmesi, gelmesi, sonuçlarının açıklanması. Temenni ediyorum ki Hacettepe Üniversitesi bu görevine layıkıyla devam etsin. O konuda da ilgili bakanlıklarla koordinasyonlu bir şekilde çalışmalar devam ederse Türk sporunda, numune alınan sporcularımız ve genel müdürlük ve federasyonlar, sizler daha rahat edersiniz diye düşünüyorum.

Tekrar hoş geldiniz diyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederiz.

Erdal Bey, buyurun.

ERDAL AKSÜNGER (İzmir) – Sayın Başkan, değerli milletvekili arkadaşlarım; ilk önce, Komisyonun hayırlı uğurlu olmasını ben de temenni ediyorum.

Gerçekten ülkemizdeki önemli sorunlardan bir tanesi doping. Komisyon çalışmaları sonunda, iyi bir çalışmanın sonucunda bununla ilgili inşallah düzgün şeyler çıkartıp bunun önlenmesinde iyi bir yol alacağımızı düşünüyorum. Sayın Müdüre de yaptığı sunumdan dolayı teşekkür ediyorum.

Tabii, dikkatimi çeken çok önemli konulardan bir tanesi, 2011 yılında dopinge mücadeleyle ilgili bir komisyonun kurulması ki çok haklı ve doğru bir şekilde atılmış bir adım ama şunu merak ediyorum: Burada bu Komisyonunda sadece ve sadece numunelerle ilgili konular devamlı geçti, "Şu kadar numune alındı, bu kadar yapıldı." tarzında. Bu bir kontrol mekanizması, numune almak. Mücadele etmek başka bir konu, orada bir faaliyet raporu varsa bunu görmemizin bizim açımızdan çok önemli olduğuna inanıyorum. Çünkü WADA'nın çok önceden taraf olduğumuz ve imzaladığımız konulardan dolayı, kontrol mekanizmasını bir vesileyle işletmek zorunlu zaten. Bu Mücadele Komisyonu ne gibi önleme tedbirleri almış, ne gibi faaliyetler yapmış? Bunlarla ilgili -bilmediğim için soruyorum- yani bir faaliyet raporu varsa bunu almamız faydalı olacaktır. 2011'de kurulmuş, 2012'de düşmüş ama 2013'te çok ciddi bir şekilde dopingde artış var. Bununla ilgili mutlaka bir tespit yapmış olmaları gerekir diye düşünüyorum. Böyle bir faaliyet raporu varsa bizim açımızdan önümüzdeki süreçte çok faydalı olur.

Şimdi, burada, baştan yola çıktığımızdan söyleyeyim, ben de sporun içinde, yıllarca spor hayatı olmuş bir insanım, kulüp başkanlığı yaptım. Gerçekten, bilinçsiz olan kısmını geçiyorum, gerçekten, Türkiye'de doping kullanımı, Sayın Vekilimin biraz önce söylediği gibi, çok bilinçsiz konulardan da çıkıyor. Yani bizdeki numune sayısı çok az dikkatinizi çekerse, Avrupa'ya göre de çok az.

Binle ölçülü bir numuneden bahsediyoruz aslında, Avrupa'da bunun 10 katı, 15 katından fazla numune alınarak onun üzerinden tespitler yapılıyor. Ama şu var: Bir, önleyici tedbirlerin alınması önemli, bilinçlendirme çok önemli yani başta başlarken bunları, tespitleri koyarsak, neyin üzerine gideceğimizi de bilirsek çok daha faydalı olacağına inanıyorum. Dediğim gibi, ben küçük çocuklarda -14-15 yaş grubu çocuklarda- özellikle Avrupa'dan getirilen bazı ilaçların ebeveynin haberi olmadan bile kullanıldığını biliyorum. Yani 16 yaşındaki çocuk bir vesileyle -özentiyile bile- bunu birisi getirdiğinde elinden alabiliyor. Ama şöyle bir durum daha var, Sayın Müdürüm, çok önemli olduğuna inandığım bir konu: Bu spor salonlarının denetimlerinin size ait olduğunu düşünüyorum yani denetim mekanizmalarının. Bu ilaçların çoğu bu spor salonlarında satılıyor zaten. Bizatihi ben Sayın Bakanın kendisine bununla ilgili bir rapor verdim, hatta bu konuşmaların yapıldığı gün ciddi bir rapor hazırlayıp vermiştim. Yani bunların federasyonla bir alakası yok, sonuçta bunların denetimleri sizinle ilgili. Bu denetimlerle ilgili de bize bilgi vererseniz, süreçte acaba eksik, gedik ne var, onları hep beraber tespit edersek bunun da çok değerli olduğuna inanıyorum.

Tekrar hayırlı olsun diyorum ama önemli konunun baştan, ilk günden itibaren yol haritamızı çıkartmak olduğunu düşünüyorum. Süreçte bütün arkadaşlarıma teşekkür ediyorum katkılarından dolayı.

BAŞKAN – Teşekkür ederiz.

Mehmet Domaç Bey, buyurun.

MEHMET DOMAÇ (İstanbul) – Sayın Başkanım, çok teşekkür ediyorum.

Komisyonumuzun değerli üyeleri, değerli katılımcılar; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Genel Müdürümüze çok teşekkür ediyorum, derli toplu bir sunum oldu ama burada da görüyoruz ki dopingle mücadeleye çok geç başlamışız, çok geç kalmışız aslında, altyapısını da daha oluşturmuş değiliz, öyle anlaşıyor.

Şöyle bir hesap yaptım ben, sizinle paylaşayım isterseniz: Bizim profesyonel futbol ligimizde her hafta sahaya 306 kişi çıkıyor, sadece profesyonel futbol ligimizde yani “birinci lig” diyelim ona. İkinci ligde de bu kadar kişi çıkıyor -yani Bank Asya dedik, ikiye ayırdık falan ama onu ben böyle sıralayayım- üçüncü ligde de bu kadar çıkıyor, bir de BAL ligimiz var, orada da buna yakın kişi sahaya çıkıyor. Bizim basketbol ligimiz var, bizim voleybol ligimiz var. Hülâsa, topladığımızda bir haftada yaklaşık 5 bin sporcu sahaya çıkıyor yani futbol sahası veya kapalı salona çıkıyor, bir haftada yaklaşık 5 bin. Biz bir örnek alıyoruz, senelik 2.291 adet. Bir haftada 5 bin sporcu -diğerlerini saymıyorum, o diğer federasyonların yaptığı işleri saymıyorum- sadece takım sporlarında 5 bin civarında kişi her hafta çıkıyor, örnek sayımız yıllık 2.291. Bir defa, bunun çok netleşmesi lazım. Neden 2.291? Neden daha fazla değil? Biz hangi örnek alma yöntemiyle hareket ediyoruz? Hangi örnek alma yöntemini hangi yöntemle taşıyoruz? Şüphesiz WADA kuralları var bu işin içinde. Bunları hangi yöntemlerle analiz ediyoruz ve sonuçta nasıl bir yorum yazarak raporlaştırıyoruz? Bunların hepsinin tek tek kurallarının bu Komisyona gelmesi lazım çünkü biz bu verileri bilemezsek, sonuçta doğru bir rapor ortaya koyamayız. Eksiklikleri saptayacağız, ona karşılık da önerilerimiz olacak. Yani yaptığımız iş şu bizim: Fili tarif etmeye çalışıyoruz, tuttuğumuz yere göre tarif ediyoruz, yaptığımız iş bugün hâlen bu durumda. Dolayısıyla, bunu değiştirecek, bunu hızlandıracak ve bununla ilgili yasal altyapıları kurabilecek bir çalışma düzeni kurmamız lazım burada. Bu her zaman ele geçmez, açıkça söyleyeyim. Bu Komisyona beş yıl sonra, on yıl sonra atıfta bulunulacak, bu Komisyon raporuna atıfta bulunulacak ancak biz bu Komisyondan sonra ortaya bir düzenleme çıkaramazsak sadece atıfta bulunulacak rapora. Onun için, bizim bu eksiklikleri görüp bu eksiklikler üzerinden bunu ortadan kaldıracak bir düzenlemeye doğru gitmemiz gerekiyor. Mesela Genel Müdürümüz böyle bir şey söyledi, “Şöyle bir eksikliğimiz var.” dedi burada, “Daha çıkaramadık bu mevzuatı.” dedi ama bundan daha derin bir mevzuata ihtiyaç olduğu düşüncesindeyim ben.

Şimdi, burada doping yapıcı maddeler konusunda da bir şeye dikkatinizi çekmek istiyorum: Bunların yüzde 99'u kaçak. Yani burada bir kaçakçılık sistemi hâkim ve denetlenmeyen bir sistem üzerinden gidiyor bu. Şimdi, bizim bunu önleyecek yöntemler kurmamız lazım. Kaçak olmayanlarını ertesi gün önleriz biz -Genel Müdür burada- sistemde olanları yani bugün değil ertesi gün önleriz, hemen. Yani bu sistemi var Türkiye'nin ama bunlar kaçak. Bu kaçakçılığı önlemenin mevzuatını da kurmamız lazım. Öyle bir şey yapalım ki Sayın Başkan, hem Komisyona atıf yapalım hem Komisyonun ortaya çıkardığı raporla birlikte bir mevzuat oluşsun yani kalıcı olsun diyorum.

Şimdilik teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Evet, teşekkür ederim.

Sayın Volkan Bey, buyurun.

MEHMET VOLKAN CANALIOĞLU (Trabzon) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Komisyonumuzun değerli üyeleri, değerli bürokrat arkadaşlarım, değerli katılımcılar; öncelikle Komisyonumuzun hayırlı olmasını ben de diliyorum ve diğer konuşmacı arkadaşlarımın da ifade ettikleri gibi, gerçekten Doping Mücadele Araştırma Komisyonumuzun geleceğe de çok önemli ışık tutacağı noktasında olduğu için bu Komisyonumuzun vereceği ve alacağı kararlar ve sonuç olarak dinlediği kurumlar ve yapacağı araştırmalar neticesinde ortaya çıkacak raporu çok önemsendiğimi bir kez daha ifade etmek istiyorum.

Sayın Genel Müdürümüze öncelikle çok teşekkür ediyoruz, sunumunu gayet net bir şekilde ortaya koydu. Tabii, bu daha önce elimizde olmadığı için çok net bir şekilde inceleme fırsatı bulamadık ama benim şimdi bazı konularda bir iki sorum olacak veya katkı olursa veya bilgilendirme, alma noktasında olmak istiyorum.

Şimdi, öncelikle, biraz önce Mehmet Bey'in de dediği gibi, Doping Mücadele Komisyonu çok geç başlatıldı. Biraz önce sunumda da izlediğimiz gibi Sporda Doping Karşı Uluslararası Sözleşme 18/12/2007 tarih ve 26734 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanmış. Yani 2007 yılından bu yana anladığımız kadarıyla etkin bir şekilde bu devreye girmiş ve baktığımız zaman yalnızca doping alanlar ve numuneler üzerinde yapılan sonuçlar neticesinde bir karara verilmiş ve sporcularımıza cezalar verilmiş, müsabakadan men edilmiş veya almış olduğu madalyalar varsa onlar geri alınmış. Oysa bizim burada öncelikle şunu yapmamız gerekiyor: Önleyici tedbirler almamız gerekiyor. Yani önleyici tedbirler sporcuları, yöneticileri, bu işle ilgili kamu kurum ve kuruluşları bilinçlendirmemiz gerekiyor. Bunun da önceliğinin önünde eğitim olması gerekiyor. Biraz önceki Güreş Federasyonu Başkanımız Mesut Bey de söyledi; eğitim, eğitim ama baktığımız zaman, sanıyorum 2007'den bu yana da pek fazla eğitim yapılmamış. Sayın Genel Müdürümüzün sunumunda da 8'inci maddesinde eğitim faaliyetlerinin sıklaştırılacağından söz ediliyor. Burada şunu sormak gerekirse... Bu eğitim faaliyetleri bu süreçten sonra sıklaşacak ama acaba bu sürece kadar nasıl eğitimler verildi ve bu eğitimlerin hangi branşlara göre dağılımı nasıldır? Yani bir sürü spor branşı var, bunların içerisindeki dağıtım nasıl ve hangi konularda bunlara eğitim verilmiştir ve alınan neticeler nelerdir? Bunu da öğrenmek istiyorum.

Ayrıca, 2013 şeyine baktığımız zaman 4.732.484 sporcumuz olduğu belirtiliyor raporda. 76 milyonda bu yeterli midir ve bu sporcuların dağılımı branşlara göre nasıldır? İşte, atletizmde, teniste, yüzmede, futbolda, bir sürü spor dalında dağılım nasıldır ve bir sürü de spor kulübü var. Bunlar futbolda –biraz önce Mehmet Bey de ifade etti- BAL liginde kadar, amatör kümeler kadar futbol takımları var ve bunlarda da amatör sporcular bile kendi aralarında performansını artırmak için –çünkü mücadele yapıyorlar ve bu mücadeleyi etkili şekilde yapmak için- amatör sporcuların da doping niteliği taşıyan ilaçlar aldığını bilmekteyiz. Bunu da belki dikkatlere sunmak lazım.

Ayrıca, Hacettepe Doping Merkezi'nin verilerine göre yanılmıyorsam 3 bin numune alınıyor. Bu numuneler yeterli midir? Bunların branşlara göre dağılımını biraz önce gördük ama bu yeterli midir? Ayrıca, söz konusu numuneler Türkiye'de yapılmadığı zaman yurt dışına gönderiliyor. Bu yurt dışına göndermelerin maliyeti ne kadardır? Bir numune dolar veya euro veya onun muadili Türk lirası karşılığında nasıldır ve bununla ilgili yeterli ödenek Spor Bakanlığınca konulmuş mudur? Bunu da belki bilmemiz yarar var ileriye doğru çalışmalarımıza yönelim açısından.

Ayrıca, sporcu sağlığı noktasında da eğitimleri yapmamız lazım çünkü bu dopingin biliyoruz ki insanın üzerinde pek çok olumsuz etkisi var. İnsan sağlığını, insan ömrünü kısaltmaya varan hastalık var. Bu noktada baktığımız zaman yalnızca Spor Bakanlığını kapsayan bir olay olmadığını, bunun diğer bakanlıklar, diğer kamu kurum ve kuruluşlarının, sivil toplum kuruluşlarının da burada fikirleri... Tabii biraz önce geldi program, alınacağı belirtildi. Bu noktada da iyi bir çalışma yapmamız lazım ve ortaya çıkan şeyi gerçekçi olarak yapmamız lazım arkadaşlar. Yani bu Doping Mücadele Araştırma Komisyonunun Sayın Başkan, gerçekten çok önemli bir misyonu var. Biz bunu ne kadar sağlıklı bir şekilde yani burada siyasi bir şey de yapmadan yani "Biz yaptık, bak güzel işler yaptık." demeden toplumun yararına varsa sakıncalı kısımlar bunu da ortaya koyarak ve el birliğiyle bunu düzelterek olayı çözmemiz lazım diyor ve başarılar diliyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederiz Sayın Canaloğlu.

Buyurun Mehmet Hilal Kaplan.

MEHMET HİLAL KAPLAN (Kocaeli) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Değerli Komisyon üyeleri, Komisyonun Türk sporuna fayda getirmesi ve hayırlı olmasını diliyorum. Sevgili bürokrat arkadaşlarım, sizlere de saygılarımı sunuyorum.

Sunumunuz için Sayın Genel Müdürüm teşekkür ediyorum ancak sunum sırasında sanki bir defansla karşılaştığım izlenimi elde ettim. Örneğin, bir slaytınızda bizde ve Kazakistan'daki "Bizde 1 onlarda 13..." onların başarılarıyla karşılaştırma sanki böyle hani "Biz bu konuda daha iyiyiz." gibi bir savunma mekanizması hissettim.

Sayın Domaç'ın da bahsettiği gibi, Türkiye'de henüz bu konuda oturmuş bir, ne mevzuat ne yönetmelik ne sistem var. Siz Gençlik ve Spor teşkilatı olarak sadece başarı ve spor kısmına bakıyorsunuz; bunun bir sağlık kısmı var, bunun bir, Sayın Domaç'ın bahsettiği gibi, ekonomik ve rant kısmının paylaşıldığı bir alan var, dolayısıyla bu üç mevzuatın birleşerek bir araya getirilip bir sonuç elde edemediğimiz süreç içerisinde başarı elde etme olayımız söz konusu değil.

Ancak bir sorum var merak ettiğim: 1993 yılından itibaren bizde doping ile ilgili bir çalışma başlıyor Türkiye'de. Uluslararası sözleşmemiz 2007 yılında. Ancak bizim mevzuat düzenleme tarihimiz de 2011. Yani 2007 ile 2011 arasında dört yıl var ve dört yıl içerisinde Türkiye'de doping ile tespit edilen vaka sayısına baktığımızda küçümsenmeyecek bir rakam. Dolayısıyla neden bu kadar geç kaldığımız noktasında acaba Gençlik ve Spor Müdürlüğü'nün bir yanıtı olabilir mi? Verebilerseniz, sevinirim. Elbette ki tek taraflı değil. İnsan sağlığının yanı sıra sporcuların başarılı olabilmek ve getirdikleri ödül yönetmeliği çerçevesinde de kısa bir sürede bir sonuç elde etmek gibi bir hedef konması ve Türkiye'de medyanın bunu pompalaması ve onları olağanüstü bir noktalarla getirmiş olması çok ciddi bir sorun. Herhangi bir üniversitede bir öğretim üyesi ömrünü verdiği, profesörlük unvanını alıncaya kadar yaşamı boyunca elde ettiği geliri ve Türkiye'deki tanınma oranını herhangi bir sporcumuzun ya da atletizmde ya da halterde kaldırdığı bir kiloyla Türkiye gündeminde, hem ekonomik olarak hem medyatik olarak gelmiş olması da dikkat çekici bir nokta. Dolayısıyla emeğin karşılığından da bir şekilde değerlendirilerek bu programın yapılması önemlidir. Sadece Gençlik ve Spor Müdürlüğü'ne bağlı bir konu olarak algılanmaması gerekir. Ben, Sayın Başkanım, bu program şimdi elime geldi...

BAŞKAN – Taslak o...

MEHMET HİLAL KAPLAN (Kocaeli) – Taslak olarak... Bunun üzerinde konuşabilir miyim?

BAŞKAN – Konuşacağız. Şimdi bu sunumlar bitince onun üzerinde konuşacağız Komisyon olarak.

MEHMET HİLAL KAPLAN (Kocaeli) – Tamam.

O zaman, o konuyla ilgili eleştirilerim olacaktı, onu sonraya bırakıyorum.

Dolayısıyla, ben bunun sadece Gençlik ve Spor Müdürlüğü bünyesinde olmayıp Sağlık Bakanlığının... Hatta eczacılıkla ilgili kısmının dışında belki de Türkiye'de bahsedilen bu tip ilaçların hep dışarıdan hatta bazılarının aktarlarda bitkisel kaynaklı oluyor nedeniyle satılıyor olmasının da farklı bir yapıyla değerlendirilmesinde çok ciddi bir konu olduğunu düşünüyorum.

Gençlik ve Spor Müdürlüğü'nün sunumunun da yirmi dakikada sunulmasını doğru bulmadım. Bir günümüzü ayırabilirdik bu konuya. Çünkü, sadece slaytlarla geçmesinin yanı sıra, gençlerimizin önümüzdeki süreçte nasıl bir yol izleyebileceklerini de federasyon olarak bilmemiz hakkımızdı diye düşünüyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN - Teşekkür ederiz.

Mehmet Bey, tabii, taslak çalışma üzerinde görüşüyoruz, daha pek çok sunum alacağız. Bunun içerisinde Spor Genel Müdürlüğünden ve ilgili birimlerden, belki federasyonlardan da alacağız, dolayısıyla, daha zengin bir sunumla karşılaşacağız.

Ayşe Hanım, buyurun.

AYŞE TÜRK MENOĞLU (Konya) – Sayın Başkanım, teşekkür ediyorum.

Öncelikle, ben, sadece bu Komisyonun kurulmuş olması başlığı bile farkındalık yaratmak anlamında çok önemli diye düşünüyorum. Çünkü Komisyon'da görüştüğümüz konular, dinlediğimiz uzmanlar, sonrasında basın vasıtasıyla da bu konunun halka sunulması noktasında bu görüşlerin paylaşılması noktasında önemli. Ben, öncelikle, emeği geçen herkese teşekkür ediyorum.

Bir taraftan da, özellikle, Gençlik ve Spor Bakanlığımızın bu dönemde özellikle hemen hemen her ilçede kapalı spor salonlarının yapımı noktasında büyük bir seferberlik başlattığını biliyorum ben. Özellikle spora yapılan teşvikler anlamında da teşekkür etmemiz gerekiyor.

Yine, bizim şu anki Gençlik Spor Genel Müdürümüz, Amatör Spor Kulüpleri Konfederasyonu Başkanıydı. Bu nedenle, konunun çok hâkimi olduğunu düşünüyorum sporcuların doping ile ilgili, biraz önce siz söylemişsiniz amatör spor kulüpleriyle ilgili. Bunların özellikle bulunmasını istiyorum.

Belki, bizim en büyük kaybımız, bugüne kadar Türkiye Cumhuriyeti'nde spora ilgili çalışmaların hep ikincil bırakılması, gündemimizde çok yer almaması. Türk sporcularının başarıları noktasında çok da odaklanmamamız olduğunu düşünüyorum.

Biliyorsunuz, “Sağlam kafa sağlam vücutta bulunur.”, “Ben sporcunun zeki, çevik ve ahlaklısını severim.” diyen bir önderimiz vardı, Kemal Atatürk. Ama maalesef bunlar sözde kalmış. Bugüne kadar, Türkiye Cumhuriyeti’nde spora dönük teşvik anlamında çok fazla bir şey yapılamamış idi.

Ben, özellikle, hem okullarımızdaki spor salonlarının düzenlenmesi hem de dışarıda, okul dışında gençlik spor il ve ilçe müdürlüklerimizin bu konudaki çabalarının çok önemli olduğunu düşünüyorum sporcunun yetiştirilmesi anlamında.

Biraz önce Genel Müdürümüz de sunumlarını yaptılar, arkadaşlar da benim söyleyeceğim birçok konuya değindiler ama ilaçların özellikle salonlarda satıldığına dair bir iddia söylendi. Bu konuda, tabii ki, Genel Müdürümüz cevap verecektir ama sadece salonlarda değil, görüyoruz, alışveriş merkezlerinde, eczanelerde, her yerde bu tarz ilaçlar satılıyor. Belki, bu tarz ilaçların satılmasını sadece spora indirgemek lazım, biraz önce Erdal Bey söyledi, 14-15 yaşındaki çocukların bu ilaçları kullandığını ve ilaçların yan etkilerinin kız çocuklarında, kadınlarda ya da erkeklerde çok farklı olduğunu gördük. Bunun sadece sporda doping sorunu olmadığını hepimiz biliyoruz, özellikle, sağlıkla ilgili bir ayağı var. Bizler, tabii ki, gelecek nesillerimizin çok daha sağlıklı olmasını istiyoruz, bu konuda farkındalık yaratmalıyız.

Bir taraftan da dopinge mücadele için sağlık yapımızın ne kadar yeterli olup olmadığı noktasında bilgim yok, mutlaka onunla ilgili bilgi alacağız ama bu tahlillerin Hacettepe’de yapıldığı söylendi, yeterli mi? Bu da bir soru işareti bence. Belki, Sağlık Bakanlığıyla bu konuda koordine oldu mu genel müdürlüğümüz ya da Spor Bakanlığımız bunu bir sormamız gerekiyor.

Bu tarz ilaçların ithal üretimiyle ilgili Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığının devrede olduğunu biliyoruz. Hem Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı -bir taraftan kaçak olarak geldiği söyleniyor- hem Gümrük Bakanlığının bu noktadaki çalışmalarının daha Spor Bakanlığıyla birlikte, Sağlık Bakanlığıyla birlikte 4 Bakanlığın da koordineli olması gerekiyor, 4 Bakanlığın da koordineli çalışması gerekiyor.

Ama şunu da söylemek istiyorum: Kamuoyu spotları ile bizim çalışmalarımızla birlikte farkındalık yaratacağız. Ve biraz önce dediğimiz gibi “Ben sporcunun zeki, çevik ve ahlaklısını severim.” kısmında özellikle dopingin buna uymadığını da bir taraftan belirtmemiz, değer yargıları anlamında belirtmemiz lazım, çünkü eşitsizliği sağlamış oluyorlar diğer sporcular bu tarz ilaçlar kullanmadığında, biliyorsunuz başarı geliyor kullanan açısından. Özellikle bunların özendirici yayın ve reklamlarının da denetiminin getirilmesi gerekiyor. Bu konuda belki Gençlik Spor Genel Müdürlüğümüzün çalışmaları vardır benim bilmediğim, bilgi verirse sevinirim.

Benim diğer değinmek istediğim hususlara da birçok arkadaşımız değindi. Şimdilik teşekkür ediyorum.

BAŞKAN - Teşekkür ederiz Ayşe Hanım.

Halil Bey, buyurun.

HALİL AKSOY (Ağrı) – Şimdi, dopingin sporda ölümcül bir hastalık olduğu zaten ifade ediliyor, “kanser” diye ifade etti galiba arkadaşlar. O nedenle, doping oranlaması söz konusu yapıldığı zaman, bizde az, bir başkasında çok; bizde çok, bir başkasında az oranlaması doğrusu çok doğru değil, çünkü ölümcül sonuçları olan doping olayında bir başka ülkede dopingden ötürü fazla insanın ölmesi, bizde az insanın ölmesi sevindirici bir olay değil. O nedenle, bunu uluslararası düzeyde düşünmek lazım, insani bir kategoride düşünmek lazım. Önemli olan odur, biraz o yöne bakmak lazım.

Ayrıca, söz gelimi, doping... Uluslararası düzeyde bir doping piyasası, doping ekonomisi de oluşmuş bilindiği gibi. Örnek olsun diye bir iki şey söyleyeyim isterseniz.

Bir araştırmaya göre, söz gelimi İtalya’da 700 tane doktor doping için reçete yazabiliyor, bu 700 doktorun her birisinin 50-100 civarında müşterisi var. Bunların hepsi hemen hemen üst düzeyde spor yapanlara bakıyorlar, bunlara “müşteri” demek daha doğrudur o bakımdan. Sonuçta, bu doktorların yıllık gelirleri 2-4 milyon euro arasındadır. Buna bakıldığında, işin ekonomik yanını, teşvik eden yanlarını da iyi görmek lazım. Bizde var mı yok mu, onu çok bilmiyoruz, böyle bir Komisyonun oluşturulması elbette ki bunları da açığa çıkaracak.

Peki, dopingin dünyadaki para dolaşımı açısından, ekonomideki para dolaşımı açısından miktarı nedir? Bu, 4’le 8 milyar euro arasında değişen bir rakamdır. Böyle bakıldığında zaman, bunun sporcuya getirdiği getiriyi de göz önüne aldığımızda, bir ahlaki sorunun da doğmaya başladığı biliyoruz.

Söz gelimi, Amerika’da yapılan bir araştırmada şöyle yapılıyor, sporculara bir soru soruluyor, sorulan soru şu: Kendini ele vermeyeceksin, sana ilaç vereceğiz, bu ilaçları kullanacaksın ve mutlaka bütün yarışmalarda 1’inci olacaksın. Sonuçta geliri ne olur ne

olmaz ayrı, ama sen kısa bir süre sonra da öleceksin. Buna “Evet” mi diyorsun, “Hayır” mı diyorsun? Sporculardan yüzde 52’si buna “Evet” diyor.

Şimdi, buna bakıldığında, aynı zamanda bu toplumsal bir yaradır da. Bizde de aynısı var. Yaygınlığına bakıldığında, Uluslararası Olimpiyat Komitesi sadece bir alanı temizlemeye çalışıyor, ne kadar temizlediği de yine raporda ifade edildi, bundan sonuçlar çıkarmak mümkün.

Organize sporlar alanında bir kontrol yapılıyor ama arkadaşlar şimdi ifade ettiler, işte spor salonlarında, şurada burada satılıyor; son derece doğrudur. Profesyoneller üzerinde bir kontrol var belki, kısmi bir kontrol var ama amatörlere bu işi yapanlarda hiç yok, her tarafa da sıçramış.

Mesela, futbolda olduğu gibi yüzmede de var, mesela bizim ata sporu olan, ata sporu olduğunu söylediğimiz yağlı güreşte de var, her tarafta da var, her tarafa da bulaşmış. Öyleyse, son derece ciddi tedbirler almak lazım ve bununla ilgili olarak kontrol mekanizmalarını da mutlaka merkezileştirmek lazım. Mesela, federasyonun bir kontrolü olmalı ama mesela futbol federasyonu, basketbol federasyonu kendi çapında kontrol mekanizmalarını oluşturması çok etkili olmaz. Sonuçta, sunumda da görüldüğü gibi bir şekilde cezai şeylere karşı, gerek uluslararası gerek ulusal düzeyde biz sporcuyla koruyucu bir tavır takınırsak bu durumda biz doğru bir hizmet yapmış olmayız. O nedenle de bunun merkezileşmesinde yarar var.

Bu WADA’nın da durumuna bir göz atmakta yarar var. Şimdi, WADA birçok ilacı, birçok müstahzaratı doping müstahzaratı olmaktan çıkardı. Yani, hafızam beni yanıltmıyorsa 900 küsur ilaçtan 308 tanesini doping ilacı olmaktan çıkardı. Şimdi, bu süreç içerisinde eğer bizim sporcularımız ondan yararlandıysa o ayrı bir olay ama gerçekten WADA’nın ölçüleri de çok kabul edilebilir ölçüler değil. Söz gelimi WADA’nın ölçülerinde ne var? Birisi, söz gelimi yani acaba bir ilaç performansı artırıyor mu, buna bakıyor; bu ilaç artırıyorsa yasaklayabilir. Sağlığa karşı risk oluşturabiliyor mu? Bir de üçüncüsü, spor etik kurallarına uygun mu? Bunlardan ikisini bir arada barındırıyorsa bunu yasaklıyor ama esas itibarıyla ilaç sektöründeki zorlamalar böyle bir kararı da almaya zorlamış. Buna da dikkat etmekte yarar var. Yani, araştırmalarımızda uluslararası düzeyde de bu işin belirli ölçüde insan yararına değiştirilebilmesi için bir araştırmayı gerçekleştirmemiz gerekiyor.

Keza, soru olarak şunu da sormak istiyorum: Yani şimdi, dünyada doping yapan sporcular 2013’ün ilk altı ayında yüzde 1,5; bizde yüzde 15, bu yüksek bir rakam, öyle görülüyor. Ben, sanıyorum sizin rakamlarınızdan almışım veyahut da oranlamayı o şekilde aldık yani 10 kat fazla görülüyor. Bununla ilgili alınması gereken tedbirler nelerdir, onların üzerinde çok ciddi bir şekilde durmak gerekiyor ama şunu profesyonel sporcularla amatör sporcular arasında veyahut da bir şekilde kendisi için spor yapanların da bu tür şeyleri kullanmaması için de teşvik edici olmakta yarar var. Bu da doğrudan doğruya bilinçle ilgilidir. Peki, bunu neyle yapabiliriz, nasıl örgütleyebiliriz? Sadece bu federasyonla örgütlenilebilir mi? Öyle düşünmüyorum. Mesela, bizim, bununla ilgili derneklerimiz var mı veya sendikalarımız var mı? Bu konuda hem sporcuları hem toplumu yani kültür fizik yapan, sabah sporu yapan insanlarımızı uyaran yapılar var mı yok mu, bir de onu düşünmek lazım. Yani, bu alanı bir bütün olarak ulusal çapta örgütlemek de gerekiyor diye düşünüyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz Halil Bey.

Hakan Bey, siz buyurun.

HAKAN ŞÜKÜR (İstanbul) – Teşekkürler Sayın Başkanım.

Çok değerli milletvekili arkadaşlarım, çok değerli bürokratlarımız, az evvel Genel Müdürümüzün yaptığı sunuma da öncelikle teşekkür ediyorum. Çok bilgilendirici, aydınlatıcı ama üzerine ilave edilmesi gereken şeyler olduğunu da çok değerli milletvekilli arkadaşlarımız ifade ettiler.

Ben de Volkan Bey gibi, bu Komisyonun, siyasetin çok ötesinde sporla ilgili bir konu olduğu için -burada spor yapan milletvekili arkadaşlarımız var- çok önemli olduğunu düşünüyorum. Bütün fikirler benim için çok değerli. Benim ayrıyeten bir sunumum var ama bunu ileriki komisyon toplantılarında sizlere ifade etmek istiyorum çünkü dinlemek çok önemli benim için, sizlerin de fikirlerinizi almak.

Tabii, ben öncelikle IOC’nin yeni başkanının bir ifadesiyle başlayayım çünkü bu çok önemli benim için. Şimdi, ilk kongresinde, ilk seçildikten sonraki kongrede şunu söylüyor Thomas Bach: “Aslında ben ilk doping ihlali ömür boyu men cezası verilmesini savunuyordum ancak süreç içerisinde yasal konularla uğraşan meslektaşlarım bunun mümkün olamayacağını söyledi.” diyerek doping kontrolünün, kullanımının daha doğrusu, ne kadar ciddi bir problem olduğunun altını çizdi ve cezanın iki yıldan dört yıla

çıkarılmasına güçlü bir şekilde destek verdi. Şimdi, şu ifadesi de önemli: "Yaptığımız her şey sporcularla ilgili." diyen Bach "Tüm çabalarımızın tek bir amacı var, o da temiz sporcuları, "fair play" ruhu içinde yarışan sporcuları korumak." Yani, sadece doping yapanları değil, burada temiz sporcuları korumak amaçlı, onları örnek göstermek. Bunlar çok önemli. Dopinge mücadeleye harcanan milyonlarca dolar, az evvel ifade edildiği gibi -bunu soru olarak da sordunuz- dünyanın her yerinde bununla ilgili çok önemli mücadeleler veriliyor, sadece ülkemizde değil.

Tabii, özerk federasyonlar noktasına gelince, zaman zaman sporcularını, tabii önemli ücretler ödedikleri sporcularını bundan kaçırmak isteyen federasyon yöneticilerimiz, temsilcilerimiz var; bunu da ifade edelim. Buna, hep beraber bu Komisyon'da bir çözüm üretebileceğimize ben inanıyorum. Az evvel Mesut Bey'in ifade ettiği "A-ferin"le ilgili bir konu vardı. Bu, benim hayatımın içerisinde çok yakın bir arkadaşımın yaşadığı... Ki, ismini vermek belki gündemin farkındalık yaratmak anlamında önemli olduğunu düşünüyorum, Hasan Şaş, benim oda arkadaşım. Tabii, olayı, bizzat kendi gözümün önünde cereyan ettiği için iyi ifade edebilirim. Açıkçası, dönem itibarıyla biz de bilinçsiz, 90'lı yılların sonu. İşte gribal bir enfeksiyonun, yakalanmış olduğu bir rahatsızlığın neticesinde -belki de bilinçsizlikten kaynaklanan ama- stajyer doktor -bir kupa maçıydı, Anadolu'da bir yerde oynuyorduk, Sakarya'da oynuyorduk daha doğrusu- arkadaşımıza "A-ferin" verdi. Tabii, o gün kadroda da yoktu bu arkadaşımız, oynamadı. Maçta bu bir performans artırıcı bir ilaç da değildi. Bilinçsiz, tedavi amaçlı alınan bir ilaç neticesinde, asker olduğu bir dönemde altı aylık ceza aldı.

Örneklerle anlatmak gerekirse, Hidayet Türkoğlu'nun en son dönemde yaşadığı tedavi amaçlı, omuzundaki sakatlıktan dolayı kullandığı bir ilacın Amerika'ya gittikten sonra farklı bir şekle dönüşmesi, reçetesini temin edememiş olması, tatil döneminde alması... Açıkçası, sorunu, ortaya bir şekilde bu 2 sporcu üzerinden ifade edebiliriz. Bunun, tabii psikolojik travmaları, farklı şeyler de yaşadığımız anlar oldu. Tabii, benim, bundan sonraki süreçte, inanıyorum ki çok önemli katkılarım olacak. Ben eski bir sporcuyum ama bu konunun akademisyenleri ilgilendiren tarafı, işte doktorlarımız, -az evvelki taslak metin üzerinden daha sonra konuşacağız- değerli fikirler tekrar burada masaya yatırılacak. Ama şunu önemsiyorum: Genel Müdürlüğümüzün söylediği gibi, Akdeniz oyunlarında, öncesinde yapılan testlerde ortaya çıkması, müsabaka periyoduna yansımaması önemli. Ben önemli bir hamle olduğunu düşünüyorum.

Tabii, numune sayılarının artması bana göre çok önemli ve bunları mümkün mertebe, biliyorsunuz ki özerk federasyonların bugün başka komisyonlarda da konuşulması gereken mali olarak çok büyük borçları var. Yatırdıkları paraların yani bu ülkenin paralarının nereye gittiğinin sorgulanmadığı bir ülkede yaşıyoruz. Açık söyleyeyim, bunlar özerk federasyonlar, ben de bu konuda çok şikâyetçiyim eski bir sporcu ve futbolcu olarak. Erdal Bey'le zaman zaman bunu konuştuk.

Tabii, buralara harcanan bu kadar borç yükünün içerisinde DMK'nın yani Doping'e Mücadele Kurulunun federasyonun üzerinde daha fazla etkili ve bunun da denetiminin bu Komisyon'daki bu değerli milletvekili arkadaşlarımızın fikirleriyle daha detaylandırılması gerektiğini düşünüyorum. Çünkü, sporcu kardeşlerimiz hayatın akışına kendini kaptırmış, ülkenin güzelliklerinden istifade etmeye çalışmış, bir o kadar da -ben çocukluğumdan beri aspirin dahi kullanmayan biriyim yani çok zor ilaç alıyorum; babam hep bana bunu söyledi- yani orada bile bilinçsiz bir hayat biçimimiz var bizim; genel insanımız açısından bakıyoruz, kendimden örnek vererek. Bunların daha detaylandırılabilmesine ben inanıyorum.

Az evvelki tespit yani "Doping bir kanserdir." tespiti ne kadar doğruysa da beni ümitlendiren bir tarafı var. Benim annem kanserden rahatsız, şimdi hâlâ tedavisini sürdürüyor, çok şükür iyiye gidiyor. Yani, kanser ölümcül bir hastalık değildir kimine göre, bazen tedavisi mümkündür. Ben de dopingi bilinçlendirmek -Erdal Bey bunu güzel ifade etti, aynı fikirdeyim, Genel Kurul konuşmamda da bunu ifade ettim- farkındalık yaratmak, genç kardeşlerimize, sadece bugünün sporcularına değil -bu Komisyonun önemi- geleceğin sporcularına, kendi çocuklarımıza, benim çocuklarıma da çok önemli hizmetler sunmaktır.

Mehmet Domaç Ağabeyimiz güzel ifade etti yani spor kulüplerinin bu kadar geniş kapsamlı sporcu portföyünün olduğu bir ortamda bunları kontrol edebilmek çok zor -bunu kabul etmek lazım- bütün dünyada.

Bir de, tabii, bir tek Hacettepe Üniversitesinde tekrar akreditasyon alınacak ve onunla ilgili de çalışmalar var, ben çok yakından biliyorum ve geçmiş dönemde yaşanan bir hata var belki de -hani o 2 bayan basketbolcunun yaşadığı, daha sonradan dopingli olmadığı anlaşılan ve bundan sonraki süreçte- yani bir musibet bin nasihatten iyidir ilkesinden hareketle, daha dikkatli, gençlerimize, sadece sporcularımıza değil... Bunun altını çizerek söylüyorum, her genç potansiyel bir sporcudur, her çocuk potansiyel bir sporcudur, bizim spor politikalarımız... Ne kadar tesisleşsek de çok güzel şeyler yapıyoruz, ben bunlardan büyük gurur duyuyorum. Tabii, çok erken yaşlarda spora başlayacak çocuklara belki okulların müfredatlarında, belki de çok farklı alanlarda bunların sokulması gerektiğini düşünüyorum. 6 yaşında bir çocuğun, okula başlayacak olan bir çocuğun hayatını velisi yönlendiriyor, yani o yaşta belki o çocuk bir şey

seçme imkânına sahip olmuyor. O yaşlarda beynine sokabileceğimiz, ki bu yabancı dil için de geçerli, farklı şeyler içinde, ben kendi çocuklarımda bunu görüyorum, çok önemli olduğunu düşünüyorum.

Madem bu kadar önemli bir konuda toplandık, bu kadar değerli fikirleri burada hep beraber konuşuyoruz, bunun çok altına inmek ve belki bugünün sporcularını değil, geleceğin sporcularını, gençlerini, çocuklarını daha iyi şartlarda eğitmemiz lazım bu konuda. Ben eski bir sporcu olarak, dediğim gibi sporcu çok milletvekilimiz de var, onlar da bunun öyle ya da böyle...

Çok ufak bir anımı anlatayım, takımımı söylemeye gerek yok, çok erken yaşlarda soyunma odasında –tecrübeli oyuncularla oynuyoruz- peçete içerisinde hap veriyorlar –hapın ismini söylemeye gerek yok- bu, benim için önemli bir anıdır. Hani sporcunun kendini koruması gibi -bizim inanç sistemimizde de vardır bu- bir arkadaşın diğer bir arkadaşını kolundan tutup çekmesi gibi, bir antrenörün çekmesi gibi. Herkese hap veriliyor, önemli bir maça çıkılacak, ben de yedeğim, oynamıyorum, gencim 16 yaşındayım ve o sırada bana da uzatılan hapa yanımdaki bir yabancı futbolcu arkadaşım elime çok sert bir şekilde vurdu ve bana bunu veren masör arkadaşla çok ciddi bir kavgasını hatırlıyorum. Yani elinizden tutup birinin çekmesi... Bugün biz onu yapıyoruz yani biz bu gençleri, bu çocukları, bu Komisyonunda... Bana göre çok değerli, ben daha farklı komisyonlarda da dinledim, kendi düşüncelerimi ifade etmeye çalıştım ama sporla ilgili geleceğimizin şekillenebileceği, ülkemize çok farklı alanlarda katkı sağlayacak bir birim burası, çok önemli bir şey. Bununla ilgili, bu çalışmanın, temelden çok önemli çalışmalara katkı sağlaması adına da söylüyorum, hepimizin fikrine ihtiyacı var. Biraz siyasetten uzak, hatta tamamen siyasetten uzak, birbirimizi anlayarak ve gençlerimizi daha fazla düşünerek ben katkı sağlayacağımıza inanıyorum.

Çok fazla uzatmayayım, çok söyleyeceğim şey var. Çok değerli fikirleri olanlar da olacaktır. Bunları önümüzdeki komisyon toplantılarında çok kısa, özet, yalın, hani yeni anayasada söyleniyor ya, işte böyle çok kısa, herkesin anlayacağı bir anayasa olsun, o hâle dönüştürdükten sonra inşallah sizlerin de fikirlerini alarak, ki bunların notlarını alıyorum, neler yapılması gerektiği noktasında fikirlerimi ifade ederim.

Ben tekrar çok teşekkür ediyorum hepinize.

BAŞKAN – Teşekkür ederiz Sayın Hakan Şükür Bey.

Öncelikle, tabii, ben de eski Güreş Federasyonu Başkanı olarak, dört yıl, 2007-2011 yılları arasında Federasyon Başkanlığı görevi yürütmüş bir milletvekili olarak Genel Müdürlükteki sunumu, Genel Müdürün sunumunu izledim. Ben de birkaç ilave yapacağım ve soru sormak istiyorum.

Şimdi, Güreş Federasyonu Başkanlığı sürecinde ben de Federasyon Başkanırken dört yıl içerisinde yaklaşık bine yakın numune aldıldım. Bunların büyük bir kısmını haber vermeden yaptık, gerçekleştirdik ve bu süreç içerisinde de ciddi tepkilerle de karşılaştım. Ama biz kararlılıkla bu mücadeleyi sürdürdük ve bütün süreç içerisinde de bilimle beraber çalışmayı arzu ettik. Buradaki en önemli süreç, sporu bilimle beraber yürütmek. Bilimi iyi kullandığımız zaman, özellikle de burada kastım sporcu sağlığı, spor bilimlerini iyi kullanmak, öncelikle sporcularımızda mevcut durumlarının tespiti açısından bu süreç önemli çünkü sporcularımızın gördüğüm gerçek şu: Bilinç seviyesi düşük, bir önceki jenerasyonun yaşadığı alışkanlıkları devam ettiriyor, bu alışkanlıkların büyük bir kısmı teknik direktörler ve hocalar tarafından bir sonraki jenerasyona taşınıyor. Burada en önemli argümanlardan bir tanesi de hocalar. Sporcuları genç yaşta, özellikle bireysel sporlar açısından söylüyorum, kendileriyle kurdukları diyaloglar çerçevesinde bir nevi çocuk babasından, annesinden çok hocasının dediğini yapıyor. Bu süreci ve kendisinin başarılı olabilmesi için de bu hocaların gösterdiği yolda yürümesi gerektiğini düşünüyor ve kimi zaman da -kötü düşünce içerisinde olanlar da- işte “Sen şunu yapmazsan seni takıma koymayız, şunu yapmayız, bunu yapmayız.” diye pek çok şeylerle de karşılaşabiliyorlar. Bu süreç içerisinde de çocukların çalışmaktan ziyade, daha fazla antrenman yapmasından ziyade veya bilinçli antrenman veya performansı artırıcı antrenman için bilimsel olarak kendi kafasını zorlamadan “Nasıl bunu elde ederim?” diye düşünerek sporculara bu tip şeylerin verildiğine şahit olduk ve bunları temizlemek için de çok mücadele ettik. Hakikaten bu önemli bir süreç, eğitim süreci çok önemli.

Federasyon Başkanlığı sürecinde kamplar öncesinde, büyüklerin, gençlerin, yıldızların kampları öncesinde dopingle mücadeleyle ilgili olarak seminerler verdirdik sporculara, bunları aktardık ve bu aktarmaların neticesinde hakikaten çocukların sorularıyla, ciddi sorularıyla karşılaştık. Bu soruların sonucunda pek çok konuda aydınlandıklarını gördük ve çok şükür başarılı bir süreç geçirdik Federasyon Başkanlığı sürecinde.

Şunu ifade etmek istiyorum: Bir de Doping Mücadele Komisyonu 2011 yılında TMOK bünyesinde kuruldu bizim aldığımız bilgi bu. Tabii ileriki süreçlerde bu komisyonu da dinleyip, onların neler yaptığını da dinleyeceğiz fakat şu çok önemli: Bana göre hukuksal olarak bir altyapı eksikliği var. Yani Federasyonun Disiplin Kurulunun aldığı bir kararın bir üst kurul tarafından

bozulması veya bir şekilde çözülmesi gibi bir süreç var. Siz Federasyon olarak sporcuya iki yıl ceza veriyorsunuz, üst tarafa gidiyor bir yıla düşürüyor veya kaldırıyor veya azaltıyor, gerekli görmüyor, işte şunu söylüyor, bunu söylüyor. Dolayısıyla, bana göre, bu Komisyon çalışmalarını yürütürken de uluslararası federasyonların, WADA'nın veya Uluslararası Olimpiyat Komitesinin öngördüğü şekilde hukuksal zemini de sağlam bir zemine oturtmamız gerekiyor bizim kendi ülkemiz açısından da. Bugün soralım 60'a yakın federasyon var, federasyonların pek çoğunun hukuksal altyapısını, yani bu doping ile ilgili verdiğini kararlardaki hukuksal altyapısını gözden geçirdiğimizde çelişkilerin olduğunu göreceğiz. Bunun giderilmesi için de bu Komisyona görev düşüyor diye düşünüyorum.

Ben şu noktada da, Erdal Bey de sordu... Spor salonlarının denetimleriyle ilgili zaten Sayın Genel Müdürümüz cevap verecek. Tabii arkadaşlara dağıttık, gördüğünüz gibi, burada bir taslak çalışma var. Bu kesin bir şey değildir tabii, herkesin önerisini alacağız ve mümkün olduğu kadar bu sorunun, doping ile mücadele çerçevesinde spordaki doping sorununun temel öğelerini belirleyip etkin bir şekilde, tüm katmanlarıyla sağlık açısından, sporcuların yanında bunu kullanan vatandaşlarımız açısından da onlara yol gösterici çözümler üreteceğimize inanıyorum.

Şimdi, Sayın Genel Müdürümüz..

MEHMET VOLKAN CANALIOĞLU (Trabzon) – Sayın Başkan, müsaade ederseniz, tek bir cümle...

BAŞKAN – Buyurun.

MEHMET VOLKAN CANALIOĞLU (Trabzon) – Biraz önce Sayın Türkmenoğlu söyledi, bu spor salonlarının ismine kapalı spor salonları demeydim. “Kapalı” çağrışım yapıyor, spor salonları kapalı oluyor, spor salonları diyelim.

AYŞE TÜRKMENÖĞLU (Konya) - Kapısı kapalı...

MEHMET VOLKAN CANALIOĞLU (Trabzon) – “Spor salonu” deyince anlaşılıyor zaten.

AYŞE TÜRKMENÖĞLU (Konya) - Kapısı kapalı anlamında söyledim.

BAŞKAN – Evet, Sayın Genel Müdürüm, sorulara cevap için buyurun. Kısa ve öz cevaplar istiyoruz, sonra devam edeceğiz.

SPOR GENEL MÜDÜRÜ MEHMET BAYKAN – Sayın Başkanım, teşekkür ediyorum; notlarımı aldım, toplu olarak cevaplandırmaya çalışacağım, eksik kalırsam soru soran sayın milletvekillerimizin tekrar bizi uyarmasını arz ediyorum.

Efendim, bir kere, Türkiye Millî Olimpiyat Komitesi bünyesinde Genel Müdürlüğümüzle Türkiye Millî Olimpiyat Komitesi tarafından yapılan protokol doğrultusunda Doping ile Mücadele Komisyonu oluşturulduğunu ifade etmişim. O Komisyon da Türkiye Millî Olimpiyat Komitesi birinci Başkan Vekili Türker Aslan'ın başkanlığında çalışıyor. Numune alımı konusunda ise Ankara Üniversitesi Tıp Fakültesi Başhekimi Profesör Doktor Rüştü Güner başkanlığında bir heyet çalışıyor. Bu komisyonun zaten TADA Yasası'nın Türkiye Doping ile Mücadele Ajansı kuruluşunun -bağımsız olabilmesi konusunda tartışmalar yaşandığı için belki de önceki dönemlerde kanun çıkmadı- bağımsız olabilmesi için bir sivil toplum kuruluşu olan ve IOC'nin Türkiye'de muhatabı olan Türkiye Millî Olimpiyat Komitesi bünyesinde bu kurul oluşmuş durumda. Bizim elimiz... Bakanlık olarak, Genel Müdürlük olarak bizim yaptığımız... Bu Komisyon hangi müsabakalardan, hangi branşlardan numune alınacağına dair çalışmaları kendisi yürütüyor ama mesela, yağlı güreşte numune alımı konusunda Bakanlığımızın çok ısrarlı talepleri olmuştur ya da zaten temsil ediliyor Bakanlığımız o Komisyonda 2 arkadaşımız vasıtasıyla. Prensibi tekrar ediyorum, Komisyonunun olabildiğince bağımsız çalışması, devletin Komisyon bünyesinde temsili dahi kısıtlı ve bütçesi -sunumda da ifade ettim, soru olarak da geldi- iki kez 1'er milyon TL rakam aktarıldı, şu anda Komisyonun 500 bin TL bütçesinde, hesaplarında para var. Ne zaman bütçe gerekliliği ifade ediliyor ise kendilerine aktarılıyor. Bir numune alımı 250 dolar.

ÜLKER CAN (Eskişehir) – Çok fazla.

SPOR GENEL MÜDÜRÜ MEHMET BAYKAN – Bu numunelerin yüksek olmasının sebebi şu efendim: 2011 yılında, bahsettiğimiz sıkıntıdan dolayı Hacettepe Üniversitesi bünyesindeki Doping ile Mücadele Ajansının faaliyetlerinin durdurulmasıyla birlikte Atina ya da Köln laboratuvarlarına numune gönderimi... Daha çok Atina birinci numune, Köln ikinci numune gönderimi konusunda kullanılmaya başlanıldığını biliyorum. Tabii, çok daha ayrıntılı bilgiyi, Komisyonun çalışmasıyla alakalı, Komisyon yetkilisi arkadaşlarımız huzurlarınızda sunumda bulunduklarında verecekler.

Türkiye'de doping ile mücadelenin...

MEHMET DOMAÇ (İstanbul) – Numune alımı mı analizi mi?

SPOR GENEL MÜDÜRÜ MEHMET BAYKAN – Alımı ve analizi. Alım ve analizi, evet. Tabii, alımda görev yapan arkadaşların Türkiye'nin dört bir taraflarına gidişleri, gelişleri, harcırahları vesaire o analizde, bu şekilde.

Türkiye’de aslında doping’le mücadelenin ilk talimatı 1993 yılında yayımlanmıştır. Dünyada doping’le mücadelenin üst düzeye taşındığı dönem de UNESCO’nun Doping’le Mücadele Ana Sözleşmesi’nin bir göstergesi olan bu sözleşmenin 2005 yılında yayımlandığını ifade etmek istiyorum. Ülkemizde hemen iki yıl sonra, 2007 yılında bu sözleşme kabul edilerek Resmî Gazete’de yayımlanmıştır.

Şunu net olarak ifade etmek isterim ki yani herkesin, sporda başarı bekleyen herkesin kafasında “Ya, başkaları nasıl başarılı oluyorsa biz de yapalım, başkaları nasıl beceriyorsa biz de becerelim.” anlayışı hep ülkemizin sporla ilgilenen, ilgilenmeyen insanların gündeminde olmuştur. Türkiye bir şampiyonada başarılı olamadığı zaman “Ya, başkası ne yapıyorsa biz niye yapmadık?” Ya, bu kafanın arkasında hep normal sistemlerin dışında “Başkası ne yapıyor?” anlayışı söz konusudur. Dolayısıyla, belki de “Doping’le mücadelede ciddi anlamda savaşı nasıl yaparsınız?” anlayışı, ülkemiz her ne kadar dünya standartlarını dünyayla birlikte yakalamış olsa da 2011 yılında Komisyonun kuruluşuyla birlikte başlamış. Elimizde doping’le mücadele talimatı mevcut. Benim şu anda Komisyonun çalışmalarını nasıl yürüttüğüne dair söyleyebileceklerim bu yazılı metnin içinde var ama haddimizi aşmış olmayalım. Bu konuda, tekrar ediyorum, ayrıntılı bilgi Komisyonun buradaki sunumunda gerçekleşecektir.

Şimdi, niye kıstaslarla sunum yapıyoruz, niye örneklerle sunum yapıyoruz? Ülkemizde doping’le mücadelenin sporda başarı sağlayan ülkelerle kıyaslanmasıyla birlikte doping’le mücadelenin gerçek anlamda yapıldığını ifade etmek için yapıyoruz bir; iki, doping konusunun sadece ülkemizin değil, sporda üst düzey başarıyı yakalayan ülkelerin de sıkıntısı olduğunu ifade etmek için yapıyoruz. Yoksa, Sayın Milletvekilim, bir defans anlayışımız kesinlikle söz konusu değil, örneklemeye belki daha iyi anlatmak istiyoruz.

Şimdi, bakın, 2012 Olimpiyatları’nda, Türkiye’de 2004 Olimpiyatları’nda Halter Millî Takımı’nda görev yapan bir arkadaşımızın Kazakistan Halter Millî Takımı’nın başında görev yapıyor olmasıyla Kazakistan’ın halterde kazandığı başarıların “Bu antrenörü Türkiye nasıl kaçırdı, bu antrenör Türkiye’de nasıl elden geçirildi?” yoğun eleştirilerine muhatap olmasından dolayı Kazakistan örneğini hep vermekteyiz. Kazakistan 2012 yılında Çin’den devşirme 3 sporcuda elde ettiği başarıları ne şekilde elde ettiğini kontrol etmeye bile fırsat bırakmadan bu sporcular bir daha herhangi bir uluslararası organizasyonda görülmecektir, bunu net olarak ifade ediyorum ve Kazakistan’da halterde bu yıl uluslararası organizasyonda 13 sporcuda doping yaşanması, bizde ise 1 sporcuda doping yaşanması örneğini bu açıdan verme ihtiyacı hissettik. Yani, sporda başarı kazanmama pahasına, sporda başarının önünün kesilmesi pahasına doping’le mücadele sert bir şekilde ülkemiz tarafından sürdürülmektedir.

Bundan sonra neler yapacağımıza dair, sunumum içerisinde 9 maddelik bir eylem planı gerek Bakanlığımızın gerek Sağlık Bakanlığıyla birlikte yürüteceğimiz çalışmaların gerekse dünya genelinde uluslararası spor örgütleriyle birlikte yürüteceğimiz çalışmaların örneklemelerini sunmuş idim, arzu ederseniz tekrarlayayım. Doping konusunda sıkıntı veren bazı ilaçların narkotik grubuna dâhil edilmesine kadar -ceza hukuku fırsat verirse- yürümek... “İnternet sitelerinden dahi ilaç satışı artık yapılıyor.” noktasında Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumunca engellenmesi için çalışmalara başladık. Geçen hafta Sağlık Bakanlığıyla, bugün öğleden sonra Emniyet Genel Müdürlüğüyle toplantılarımız, görüşmelerimiz söz konusu.

Yine, eczanelerde reçetesiz ilaç satımının engellenmesi sadece doping içeren ilaçlarla ilgili değil, tüm ilaçlarla ilgili söz konusu, ülke gündeminde olduğunu biliyoruz.

Bir yanlış anlamayı gene düzeltmek istiyorum, VADA etken madde içeren ilaçlar ya da etken maddeler listesini yayımlamakta ve sürekli değişiklikler yapmakta. İlaç listesini değil de Sayın Milletvekilim, işte, A-ferin’de karşılaşılan doping içeren madde gibi, etken madde listelerini sürekli yayımlamakta.

MEHMET DOMAÇ (İstanbul) – Kafein.

SPOR GENEL MÜDÜRÜ MEHMET BAYKAN – Kafein, evet.

Cezaların arttırılması bir özel durum.

Efendim, özel beden eğitimi ve spor tesislerinin denetlenmesiyle alakalı 8/10/2012 tarihinde... Evet, bunların denetlenmesi Gençlik Hizmetleri ve Spor İl Müdürlüklerimizin görevi ve bizim de Gençlik Hizmetleri ve Spor İl Müdürlüklerimizin çalışmalarında oluşturduğumuz bir “check” listemize üç ay önce özel spor salonlarının denetlenmesinin de rutin takibini koyduk. Ancak, 8/10/2012 tarihinde tüm il valiliklerine bu tür salonlarda ilaç satışlarının engellenmesiyle alakalı Sağlık Bakanlığımızla ortaklaşa yaptığımız bir çalışma sonucunda gönderilmiş bir ikazımız mevcut. Bu ikazımız 15/11/2013 tarihinde tekrarlanmıştır, ilaçların satışıyla alakalı. Dolayısıyla, valilikler Gençlik Hizmetleri ve Spor İl Müdürlükleri il başkanlıkları olarak görüldüğü için ve bu tür kontrollerin yapımında bu engellemeler için gerek il sağlık müdürlükleri gerekse il emniyet müdürlüklerinin de olayın içerisinde olmasının sağlanması gerektiği için son bir yılda iki kez konuyla ilgili bilgilendirilmiştir diyeyim.

MEHMET HİLAL KAPLAN (Kocaeli) – Sayın Genel Müdürüm, o arada bir şey sorabilir miyim, orada yasakladığının, aminoasitlerin büyük bir kısmını eczanelerden ve marketlerden alıyor insanlar.

SPOR GENEL MÜDÜRÜ MEHMET BAYKAN – Yani, hep sizlerin ifadelerinde bu oldu ya, bu iş sadece Gençlik ve Spor Bakanlığının ya da Spor Genel Müdürlüğünün konusu değil. Zaten ifade ettim, Sağlık Bakanlığıyla üst düzeyde devam eden görüşmelerimiz eczanelerde de bazı ilaçların satışının ya da kaçak yollardan girenlerin de, satılanların da narkotik grubuna dâhil edilmesinin ceza yasalarına işlenmesinin girişimleri yapılıyor ve Komisyonun da bu noktada herhâlde sonuç çıktılarında neticeleri olacaktır.

Sporcuların bilgilendirilmesiyle alakalı 12 ilimizde oluşturduğumuz olimpiyatlara hazırlık merkezlerinden bahsettim, bu merkezlerde olimpiyatlara hazırlık, dünya ve Avrupa şampiyonalarına hazırlık derecesindeki sporcularımızı konuşturduğumuzu ve konuşturamaya devam edeceğimizi ifade etmek istiyorum. Bu merkezlerimizdeki sporcularımız sürekli doktor kontrolünde, sürekli orada acil tıp teknisyeni ve diyetisyen bulunmasının yanı sıra iki ayda bir gerek sağlık konusunda bilgilendirilmeleri gerekse performans ölçümleri konusunda profesyonel bir çalışmaya tabi tutulmak durumundalar.

Ülkemizde 2012 yılında 447 numune Dopingle Mücadele Kurulu tarafından alınmışken 25/11/2013 tarihi itibarıyla 1.219 numune alındığını ifade etmiştim. Bakın, sayın milletvekillerim, henüz Avrupa ülkelerinin 2012 yılı rakamlarını elde edebilmiş değiliz ama Amerika Birleşik Devletleri'nde 2012 yılında alınan 8.490 numune, ülkemizde 2.233 numune söz konusu. Nüfusa oranladığınızda bu konuda ciddi bir çalışma yapıldığını ifade etmek istiyorum. Ama yeterli mi? Değil, daha fazlasını elbette yapmamız gerekiyor.

Yine, Mediste de Sayın Bakanımız da konuşmalarında bunları ifade etti, bir kez daha tekrar edeyim ki numune alımı arttıkça, kontroller arttıkça elbette pozitif numuneye rastlanılması söz konusu oluyor.

ÜLKER CAN (Eskişehir) - Hacettepe dışında kontroller nerede yapılıyor?

SPOR GENEL MÜDÜRÜ MEHMET BAYKAN – Hacettepe'nin işlevi şudur: Köln gibi, Atina gibi sonuç verme, numuneleri inceleme laboratuvarı. Şu anda Atina'ya Dopingle Mücadele Komisyonumuz gönderiyor, zaman zaman Köln'ü kullanıyor ama Hacettepe'de kısa süre içerisinde son kontroller yapılıyor.

MEHMET DOMAÇ (İstanbul) – Akredite olma.

SPOR GENEL MÜDÜRÜ MEHMET BAYKAN – Akredite olmak üzere, olunca bizim, Atina ve Köln'e gönderdiğimiz gibi başka ülkelere de Hacettepe'ye numune gönderilmeye başlanacak ve Hacettepe, Orta Asya, Afrika kıtası, Avrupa'dan bazı ülkelere, oralara hizmet verir noktaya gelecek.

ÜLKER CAN (Eskişehir) – Peki, böyle bir merkez şu anda Türkiye'de yok, öyle anladım.

SPOR GENEL MÜDÜRÜ MEHMET BAYKAN – Hacettepe'den başka zaten olamaz.

ÜLKER CAN (Eskişehir) – Olamaz.

SPOR GENEL MÜDÜRÜ MEHMET BAYKAN – Yani bir tane olacak, bizde ve dünyada da sayıyı kısıtlama noktasında IOC'nin çalışması var, şu anda -yanlış bilgilendirebilirim ama- 34 merkez var, 40'la nihayettendirme kararı var IOC'nin. Bir tanesi devreye girdiğinde Hacettepe olacak. Niye üniversite bünyesinde? Dediğim gibi sporda ve bilimde bağımsızlığı sağlama adına... Yani demiyor ki devlete Sağlık Bakanlığının bünyesinde böyle bir merkez oluşsun, üniversite bünyesinde.

MEHMET DOMAÇ (İstanbul) – Dünyada üniversite bünyesinde değil.

SPOR GENEL MÜDÜRÜ MEHMET BAYKAN – Daha da bağımsız belki de. Bizde o bağımsız üniversite bünyesinde belki yıllarca...

MEHMET DOMAÇ (İstanbul) – Dünyada üniversite bünyesinde değil yani biz üniversitelere koyuyoruz, sonunda sıkıntı çıkıyor yani ona bir iyice bir bakın, ben isterseniz listeyi getirtireyim size. Dünyada üniversite bünyesinde de değil bu tür merkezler, tamamen sivil, akredite, akreditasyon işlemi de çok boyutlu akredite yani tek yerden akredite değil, çok boyutlu akreditasyonları var. Zaten Sayın Başkana söyledim ben, böyle bir akredite olmuş bir laboratuvar dolaşacağız, doping anlamında değil ama ilaç araştırmaları anlamında akredite olmuş bir laboratuvarı dolaşacağız.

Burada keseyim çünkü size müdahale etmek istemiyorum, yalnız bir şeyi düzeltmek istiyorum, bu rapora geçiyor bu şeyler. "Amino asitler eczanelerde satılıyor." diyor. Amino asitler yani veterinerlerde de satılıyor amino asitler biliyorsunuz.

HAKAN ŞÜKÜR (İstanbul) – Ben de onunla ilgili bir şey söyleyeceğim.

MEHMET DOMAÇ (İstanbul) – Amino asitlerin reçetesi falan yok yani reçeteye tabi şeyler değil, sadece raporu düzeltmek için söylüyorum. Amino asitlerin böyle bir zorunluluğu yok, onun için girdim, onu söyleyebilirim.

Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Buyurun Hakan Bey.

HAKAN ŞÜKÜR (İstanbul) – Şimdi, az evvel Mehmet Hilal Bey’in söylediği, Mehmet Ağabey de ifade etti, Sayın Vekilim ifade etti. Tabii amino asit karbonhidrat tozu yani bu tip şeyler -ben sporun içinden geldiğim için benim dönemime de denk geldi- Tarım Bakanlığının tabii gözetiminde ve serbest olan şeyler. Neden? Çünkü ergojenik yardım olarak sayılmakta bunlar. Yani bunlar vücudun takviyeleri yani bunlar doping sayılmıyor, bunlar kayıtlı. İstedğin kadar kullanılabilir.

MEHMET DOMAÇ (İstanbul) – İstedğin kadar ye bir şey yapmaz.

HAKAN ŞÜKÜR (İstanbul) – Bunu bildiğim için söylüyorum, tabii tabir olarak “ergojenik” demek işte o tamamlayıcı demek -yani içinde siz daha iyi biliyorsunuz- onu da ifade edeyim. Az evvel Sayın Vekilim Mehmet Domaç ifade etti daha toplantımızın başında. Hani kaçaklarla ilgili bir şey yapılabilirse biz buna daha fazla eğilmeliyiz çünkü yani bunun önlemine almak kolay değil, her olayda yani hepimiz yasaklara ve kaçaklara karşı sorumluluk sahibi olmalıyız, sporda ve dopingde de bu şekilde girişleri de engelleyecek tedbirleri bu Komisyon konuşmalı ve bu Komisyondan da neticeler üretmeliyiz açıkçası.

BAŞKAN – Evet, Sayın Genel Müdürüm, devam edelim.

HALİL AKSOY (Ağrı) – Bir şey sorabilir miyim?

BAŞKAN – Tamamlayalım da Halil Bey.

HALİL AKSOY (Ağrı) – Şöyle, kullanımı gizleyen ve yan etkileri önleyen ilaçlar konusunda bir çalışmamız var mı?

SPOR GENEL MÜDÜRÜ MEHMET BAYKAN – Şimdi, Spor Genel Müdürlüğü bu işin ilaç tarafında değil, dolayısıyla buna da cevap verebilecek şu anda bilgim ve yeteneğim mevcut değil Sayın Milletvekilim.

BAŞKAN – Devam edin.

MEHMET DOMAÇ (İstanbul) – Biz cevap veririz ona sonra.

SPOR GENEL MÜDÜRÜ MEHMET BAYKAN – Şimdi, Sayın Milletvekilim, şöyle bir düzeltme yapalım. Bu Doping Kontrol Merkezi Hacettepe Üniversitesinin bünyesinde olsa da merkez bağımsız, merkez özerk.

MEHMET DOMAÇ (İstanbul) – Çok iyi biliyorum ben onu, şimdi detaya girmeye hiç gerek yok.

SPOR GENEL MÜDÜRÜ MEHMET BAYKAN – Peki.

Efendim, Sayın Milletvekilimiz Volkan Canalıoğlu Bey’in konuşmasında geçen sporcu sayılarıyla ilgili kısa bir detaylandırma yapayım. 4 milyon 741 bin sporcu bugün itibarıyla yeterli mi? Şimdi, gelişmiş ülkelerde, Almanya’da, İngiltere’de, Fransa’da bu rakamların faal spor yapan nüfusun toplam nüfusa oranının yüzde 15, yüzde 20’lerde olduğunu biliyoruz. Biz de 4 milyon 741 bin lisanslı sporcu sayısını irdelediğimizde, bunun 2 milyon 776 bininin 60 branş federasyonuna ait olduğunu, 580 bininin Türkiye Futbol Federasyonu, 687 bininin Millî Eğitim Bakanlığı bünyesindeki okullarımızın Bakanlığımız tarafından organize edilen okul spor faaliyetlerine katılan sporculardan, 680 bininin ise geçen yıl başlattığımız uygulama ile parklarda, yürüyüş parkurlarında gerek il müdürlüklerimizin gerek belediyelerimizin, özel idarelerimizin oluşturduğu ortamlarda kendi hâlinde spor yapan kitleye vaziyet etme adına Bakanlığımızın başlattığı çalışma ile antrenörlerimizi sahada bu kitleye bilinçli spor yapma adına görevlendirmemiz sonucunda oluşturduğumuz sporcu kartı sisteminde, 680 bininin de bu rakamlardan oluştuğunu ifade etmek istiyorum. 2 milyon 776 bininin, 60 federasyona ait rakamın 690 bininin erkek, 1 milyon 690 bininin kadın, 1 milyon 933 bininin bayan olduğunu söyleyeyim. 4 milyon 741 bin lisanslı sporcuyu nüfusa oranladığınızda ülkemiz şu anda bu konuda yüzde 7’leri yakalamış durumda. Faal sporcu diye nitelendirdiğimiz, son yıl faaliyetlere katılan sporcu rakamımız ise şu anda 2 milyon 700 binlerde, bu da son birkaç yılda ciddi anlamda artış yakalayan bir rakam, belki de asıl bakmamız gereken rakam bu. 2 milyon 700 bin, 2 milyon 690 bin rakamını ne kadar artırabilirsek, şu anda yüzde 4’lerdeyiz, yüzde 15’leri, yüzde 20’leri yakalamamız, Sayın Milletvekilimiz ayrıldılar, onun da ifade ettiği tesis hamlemizin yani spor yapacak sporcuya spor salonu, futbol sahası, atletizm parkuru, tenis kortu, yüzme havuzu verebildiğimiz takdirde bu sayının çok daha da artacağını beklediğimizi ifade etmek istiyorum.

Bütçeyi söyledim. Komisyon üç ayda bir rapor düzenliyor, bu raporu bizlerle, kamuoyuyla ve uluslararası kuruluşlarla paylaşıyor.

BAŞKAN – Çalışmalarını yürüttüğü süre içerisinde gelen raporları bize iletirseniz...

ERDAL AKSÜNGER (İzmir) – Faaliyet raporlarını.

BAŞKAN – Evet, faaliyet raporlarını.

Size ulaştırılan o faaliyet raporunu...

SPOR GENEL MÜDÜRÜ MEHMET BAYKAN – Hem biz iletim hem Komisyona katılımdan önce biz uyaralım.

BAŞKAN – Tamam, zaten Komisyona geldiğiniz zaman alırsınız ama Komisyona gelmeden önce alırsak...

ERDAL AKSÜNGER (İzmir) – Bir şey söyleyeceğim arada Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Buyurun.

ERDAL AKSÜNGER (İzmir) – Şöyle bir çelişki olmasın diye söylüyorum: Zaten hani şu anda Türkiye Büyük Millet Medisi çatısı altında bir komisyondayız. Bir vesileyle aslında buna benzer bir komisyon kurulmuş yani ben onu ifade etmeye çalıştım aslında. Normalde 2011’de kurulmuş. Bu komisyonlar sonuçta denetim mekanizmasını işletir bir tarafından, eğitici. Bu komisyon ya, adı üzerinde yani bir sürü şey yapar. Burada bahsedilen şuydu, orada es geçti birazcık Sayın Müdürüm, yüzeysel geçti konuyu: Denetim anlatılıyor devamlı. Anlatabiliyor muyum? Yani, devamlı bir denetim anlatılması... Bu ama öyle bir şey değil ki.

Bizim için de geçerli olduğunu şuradan ben düşünüyorum. Birincisi: Ne yapmamız lazımdı bizim de? Biz denetleyici, önleyici, eğitici yani bunlarla ilgili bir faaliyet yapacağız. Bu Komisyon da mutlaka buna benzer bir şey yapmıştır diye düşündüğüm için söylüyorum. Sadece denetlemek olamaz o komisyonun işi çünkü orada zaten kurumlara görev verilmiştir. Bu memleketteki yani devletin kendi işleyiş tarzından dolayı söylüyorum, sporun da öyle. O yüzden onu denetleme raporu olarak değil yani denetleme raporu istemiyoruz, öyle bir şey değil yani.

BAŞKAN – Faaliyet raporu...

ERDAL AKSÜNGER (İzmir) – Tabii, faaliyet raporu, onu söylemeye çalışıyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

HAKAN ŞÜKÜR (İstanbul) – Şimdi hemen bir şey söyleyeyim Erdal Bey’e.

Çok haklısınız yani zaten aynı fikirde olduğumu söylemek istiyorum ama şu çok önemli: Hani az evvel Volkan Bey de ifade etti. Aynı fikirdeyim yani siyasetin ötesinde sporu düşünmek gerektiğini de... Hani özerk federasyonların, bununla ilgili kurumların yani siyasetin dışındaki insanların zaman zaman bunu düşünmeden hareket ettiği gerçeğini de göz ardı etmeyelim. Yani, onlar daha çok bunu bu şekilde değerlendirmek istiyorlar. Yani, bu denetlenebilirlik o anlamda önemli ama daha önemlisi bizim bununla ilgili bilinçlendirmemiz. Yani, buranın görevi bence o olmalı.

Yani, çok şey söyleyebilirim bununla ilgili. Hani az evvel sayılan kurumların başındaki insanlar tabii ki bu konuda etkili, yetkili, çok bilgili oldukları gerçeği var ama bu işler, bilhassa spor, daha yukarılara doğru çıktıkça daha popülist bir hâl alıyor yani aynen siyasetin içinde barındırdığı şey gibi gençler burada zaman zaman ziyan oluyor, sporcular ziyan oluyor. Bizim bu hassasiyetimizi umarım o kurumlar da hisseder ve ona göre hareket eder çünkü bu çok sorumluluk isteyen bir şey. “Biz onu nasıl denetler ve onu nasıl yönetiriz, nasıl onlara fikir verebiliriz?”i burada ayrıyeten tartışmamız gerekli diye düşünüyorum.

MEHMET DOMAÇ (İstanbul) – Sayın Başkan, burada bir yanlış anlama olmasın. Yalnız bir kavram kargaşası var. Bunun adı kavram kargaşası, onu düzeltelim. Bu Komisyon Türkiye’de herkesi araştırabilecek bir Komisyon. O bahsettiğiniz komisyonu da araştırabilecek bir Komisyon burası. Dolayısıyla, yeterince gerçek anlamda görevini yerine getiriyor mu getirmiyor mu? Getirmiyorsa neler eksik, neler yapılabilir, getiriyorsa daha iyiye nasıl götürülebilir?

HAKAN ŞÜKÜR (İstanbul) – Onun için denetleyelim.

MEHMET DOMAÇ (İstanbul) – Bunları burada konuşacağız.

Ayrıca, o komisyonun yasal altyapı eksiklikleri varsa, önünde engeller varsa biz bunu nasıl değiştirebiliriz ve bunu değiştirerek nasıl katkı sağlayabiliriz ülkenin spor hayatına, bunları biz burada konuşacağız. Ayrıca, belki başka bir organizasyon kuracağız, belki diyoruz; belki başka bir organizasyon önereceğiz.

HAKAN ŞÜKÜR (İstanbul) – Ortaya başka bir şey çıkacak belki.

MEHMET DOMAÇ (İstanbul) – Başka bir organizasyon önereceğiz belki. Bunun için bizim bütün çalışmalarını değerlendirerek raporumuzu yazmamız gerekir diye düşünüyorum.

Teşekkür ediyorum.

MEHMET VOLKAN CANALIOĞLU (Trabzon) – Sayın Başkanım, ben Sayın Genel Müdürümüze...

BAŞKAN – Buyurun.

MEHMET VOLKAN CANALIOĞLU (Trabzon) – Teşekkürler.

Sayın Genel Müdürüm sorularıma cevap verdi, çok teşekkür ederim.

Bu arada ben şunu öğrenmek istiyorum: Şimdi, 680 bin sporcumuz belediyelerin, kamu kuruluşlarının veya il özel idarelerinin yaptıkları spor alanlarında yani yaşam boyu spor kapsamında. Peki bunların yaş ortalamaları nedir? Bunlar faal sporcu mudur veya bunlar aileler, çocuklar, işte, hafta sonu yürüyüş yapan insanlar mıdır? Bunlar da doping alıyorlar mı yani bu doping için onlarla mücadele edecek miyiz yoksa bilinçlendirecek miyiz?

Bir ikincisi: Sporcu şeyine soktuğunuza göre... Evet, 680 bin sporcu diyoruz. Sporcu demek, müsabakaya giren, mücadele eden insanlar.

Devam ediyorum, Sayın Genel Müdürüm.

Şimdi, Hakan Bey'le aynı noktadayız, söylemi de örtüştü, hepimiz de sanıyorum aynı fikirdeyiz. Bu Komisyonun öncelikle siyaset dışı bırakılması gerekiyor. Spor zaten siyaset üstüdür, üst kimliktir, hep bu yerde bunu konuşuruz. Spora, sporun içine, spor kulüplerine siyasetçi girer ama siyasetin girmemesi lazım, böyle hareket etmemiz lazım. Ama bir bakımdan baktığımız zaman, federasyonların seçimine bakıyoruz, siyasete tamamen girmiş ve siyasete girdiği için de Hükûmete yakın isimlerden oluşmuş ve bunlar kendileri özerk anlamda çalışıyorlar, bütçeleri olmadığı için bir yerde Spor Bakanlığına ve diğer bakanlıklara da muhtaç duruma geliyorlar. Bunları da aslında bu özelliklerini korumak için ödeneklerini sağlamak ve kendi ayakları üzerlerinde durmasını geliştirmek durumundayız diye düşünüyorum.

Teşekkür ediyorum.

MEHMET DOMAÇ (İstanbul) – Komisyonun görevlerini genişlettin ama, öyle bir görevi yok.

MEHMET VOLKAN CANALIOĞLU (Trabzon) – Hayır hayır, biraz önce dediniz ya...

MEHMET DOMAÇ (İstanbul) – Hayır hayır, bu Komisyonun öyle bir görevi yok.

HAKAN ŞÜKÜR (İstanbul) – İfadelerinizden ben şunu da anladım kısmen: Hani ben siyaseti bıraktığım zaman federasyon başkanı olamayacağım o zaman yani. Benim şimdi en büyük, Futbol Federasyonu ile ilgili, mutlaka espri olarak söylüyorum... Mesela, geçen Genel Kurulda Hamza arkadaşımızla ilgili bir şey oldu. Olimpiyat şampiyonu, dünya şampiyonu bir arkadaşımız bu. Yani, biz bu ve bu gibi sporcu kardeşlerimizi, bu başarılarını hayata daha fazla, gençlere daha fazla örnek bir şekilde anlatmak durumundayız. Burada da siyaset konuşulmaması lazım, ben katılıyorum ama sporcu demek veya sporcuların hitap ettiği kesim, hayranlık duyduğu kesim çok başka, çok erken yaşlarda başlıyor. Onların önlerine örnek modeller koymalıyız önlerine. Biz sadece burada bir sağlık sorununu konuşmuyoruz. Doping sağlığı bozuyor, çok farklı şeylere götürüyor ama gelecek nesiller adına -Mehmet Domaç Ağabeyimizin söylediği gibi- belki başka şeyler çıkaracağız bu Komisyonda. Burada da değerli fikirlere, herkesin fikrine ihtiyacımız var. Ben inanıyorum ki rapor hazırlandığında hakikaten tarihe, belki Türk spor tarihine inşallah çok önemli katkılar sunan bir Komisyon olacak.

Ve ben tekrar teşekkür ediyorum.

FATİH ŞAHİN (Ankara) – Başkanım...

MEHMET DOMAÇ (İstanbul) – Siyaset mekanizmasının içinden geliyoruz.

FATİH ŞAHİN (Ankara) – Mehmet Ağabey, ben de onu diyecektim yani bu siyaset algısı...

MEHMET DOMAÇ (İstanbul) – Biz burada polemik yapmamalıyız, doğru ama yani biz siyasetçiyiz.

BAŞKAN – Fatih Bey, buyurun.

FATİH ŞAHİN (Ankara) – Ben de Mehmet Ağabey'in söylediğini ifade etmek için söz aldım.

Yani, bu biraz eskide kalmış, 1980'lerde, 1990'larda kalmış bir siyaset algısının ifadesi. Yani, bugün Türkiye Büyük Millet Meclisi çatısı altındayız. Siyasi kimliklerimiz farklı alanlardaki uzmanlığımızı, birikimimizi gölgelememeli. Yani, siyaset üstü bir şey olamaz, siyaset her şeyle ilgilenir. Siyasi kimliklerimiz, bir tartışma, bir eleştirinin ötesinde yaralayıcı bir dile elbette ki sebebiyet vermemeli, sanırım kastedilen bu ama Türkiye Büyük Millet Meclisi de ülkenin tüm meseleleriyle ilgilenir, siyaset her meseleyle ilgilenir, buna spor da dâhildir, sağlık da dâhildir, ulaşım da dâhildir. Ben bu dilin özellikle geçmiş dönemlerde kalan bir alışkanlıktan kaynaklandığını düşünüyorum, sıklıkla da ifade edilmesinden rahatsızlık duyduğumu burada belirtmek istiyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederiz.

Halil Bey, bir şey mi söyleyeceksiniz?

Kısa kısa tamamlayalım çünkü sorulara cevap versin Genel Müdürümüz.

Buyurun Halil Bey.

HALİL AKSOY (Ağrı) – Şimdi, bu, yani siyasetle ilgili çok kısa bir şey söyleyeyim: Şimdi, bu dehşet dengesi sırasında Doğu Almanya kendisini tanıtabilmek için olmadık şeylere başvurdu, Sovyetler Birliği'nde öyle, yeni kurulan uluslar öyle. Amerika

sistem üstünlüğünü ifade etmek için, özellikle doping konusunda işlenmiş olduğu suçlara baktırsak kıyamet gibi. Yani, işte sporu siyaset dışı, siyaset üstü bir şey şeklinde görmek çok doğru değil. Önemli olan bire bir siyaset etkisi altında olan bir spora karşı daha radikal, daha insani tedbirler alabilmek, ona bakmak lazım.

MEHMET VOLKAN CANALIOĞLU (Trabzon) – Başkanım, bir yanlış anlaşılma oldu herhâlde.

BAŞKAN – Başkanım, buyurun.

MEHMET VOLKAN CANALIOĞLU (Trabzon) – Şöyle: Ben, federasyonlar baskı altında, Hükûmet baskısı altında olmasın diye söylüyorum. Tabii ki biz siyaset yapacağız; siyasetler toplum yararına, ülke yararına ve bulunduğumuz Komisyonun yararına, faydasına yapacağız. Kalıcı işler yapmış olalım ve gelecek kuşaklara bunları aktaralım, benim söylemek istediğim bu. Tabii ki siyaseti yapacağız, siyasetsiz hayat olmaz ama federasyonlara da baskı yapmayalım. Yani bunu genişletebiliriz, uzatabiliriz, daha sonraki süreçte bunu tartışırız. Siyasetin sporda olmaması lazım, faydasının olması gerekiyor. Yani yoksa 80’lerde falan kalmış olay değil. Bu süreç içerisinde, günümüzde siyaset daha fazla yer alıyor. Biz içinde olduğumuz için biliyorum.

BAŞKAN – Evet, teşekkür ederiz Volkan Bey.

Evet, Sayın Genel Müdürüm, devam edelim.

SPOR GENEL MÜDÜRÜ MEHMET BAYKAN – Efendim, eğitim konusunda “Komisyonun numune alımları sırasında sporcularımızı bilinçlendirme adına bir çalışması var mı?” Doğrusu ona bir cevap verebilecek durumda değilim ama yavaş yavaş şu algıyı yıkıyoruz, başta da söyledim: “Başarıya ulaşmak için her yol mübah.” algısını yıkıp “Başarıya legal yollardan ulaşmak için her yol mübah.” algısını yerleştiriyoruz. Kaldı ki, dünyada da dopinge mücadele konusunda artık tavizsiz bir mücadelenin özellikle IOC’ nin yeni başkanının seçilmesiyle birlikte, aslında bizim, pozisyonu kimi ülkelere göre daha erken aldığımızı, dopinge mücadele konusunda etkin çalışmayı artırma konusunda daha erken hareket ettiğimizi, yeni IOC başkanının seçilmesiyle birlikte görmüş bulunuyoruz. Tabii, 2014 yılı etken maddelerinin yayımlanmasıyla birlikte, özel spor salonlarında bilgilendirme broşürlerinin ve bilgilendirme afişlerinin asılmasıyla ilgili çalışmamız var. Afişin tasarımı, taslağı, her şeyi hazır, WADA’nın listesini yayımlamasını bekliyoruz.

Yine, faal spor yapan sporcularımızın cep telefonlarına, yasaklı maddelerin, etken maddelerin ve bunları içerebilecek ilaçların listesinin gönderilebilmesi ya da onların cep telefonlarından sorgulanabilmesi için bir çalışmamızın bitmek üzere olduğunu da ifade etmek istiyorum. Bunlar tabii “Bir musibet bin nasihat...” ilkesiyle doğrudan orantılı. Hem yönetici anlamında bizlerin vakıaları ve sıkıntıları görüyor olması, ön alıcı çalışmaları yapmaya bizi yönlendiriyor hem de sporcularımızın yaşadıkları sıkıntılarla... Mesela -ismini söylemem doğru olmaz- bir sporcumuzun yıllarını verdiği, hayatını verdiği branşta doping numunesini yaşamasıyla birlikte eğitimi, ailesini, özel yaşamını ihmal etmiş bir sporcumuzun o andan itibaren, kazandığı hiçbir şeyin olamayacağı ve kaybettiği şeylerin çok olacağı algısıyla birtakım sorunlar yaşayabiliyor olacağını söylemek istiyorum.

Çok gündem oldu, vücut geliştirmede... Geçtiğimiz günlerde vefat eden sporcunun kullandığı ilaç aslında performans artırıcı bir ilaç değil. Kullandığı ilaç “atom” diye tabir edilen vücut ateşini yükseltip...

BAŞKAN – Dinamit.

SPOR GENEL MÜDÜRÜ MEHMET BAYKAN – Dinamit.

...yağ yakmasını çoğaltıp kaslarını daha çok ön plana çıkaracak bir ilaç. Maalesef hayatına mal oldu.

Oranlarla alakalı, 2012 yılında ülkemizde alınan numunede çıkan doping oranı 1,34, Amerika Birleşik Devletlerinde 4,41 ama 2013 yılında 6,28. Bu numuneler tüm alınan numuneleri kapsıyor Sayın Milletvekilim. Eğer sadece Dopinge Mücadele Kurulunun aldığı numuneler ve o orana girerseniz yüzde 14-15 rakamlarına girersiniz ama ülkede, Amerika’da da, Almanya’da da alınan numuneler basketbol, voleybol... Bizde biraz, iki federasyonun Dopinge Mücadele Komisyonunun çalışmalarına dâhil olmayıp kendi kurulları vasıtasıyla bu mücadeleyi yürütüyor olmalarından dolayı bu rakamlarda çelişki oluşabiliyor.

680 bin... “Herkes için spor” olarak nitelendirebileceğimiz sporcularımız elbette orta yaşın üstündeki nüfus. Ancak, gelişmiş ülkelerdeki yüzde 15’lik, yüzde 20’lik rakamlarda da bunlar var Sayın Milletvekilim. Bisiklete binenin dahi lisansı söz konusu. Yani, bizde aslında eksik olan kayıt dışılık. Kayıt altına almaya ve bilinçlendirmeye çalışıyoruz. Geçmişte bir sivil toplum örgütü başkanı olarak Konya’da görev yapıyorken bu parklara daldığımızda topuklu ayakkabıyla sabah yürüyüşü yapan hanımlara rastladık. Yani, spor yapacağım derken ayağını sakatlayabileceği ortamlar söz konusuydu. Hem bilinçlendirme hem de kayıt altına alma adına çalışmamız söz konusu.

Tabii, bir ekonomi var. Yani, bu ekonominin önüne geçebilmek aslında tüm dünyanın sorunu. Dedik ya, 100 metrede son 10 şampiyondan 6’sı dopingli çıktı. Belki diğerleri yakalanamadı. Şimdi, ne oluyor? Bir sporcu parlatılıyor, çeşitli spor ürünleri pazarlayan

firmalar ona sponsor oluyor, ürünler satılıyor, bir yere geliyor, o sporcunun dönemi tamamlatılıyor, yeni bir sporcu ortaya çıkarılıyor. Aslında daha büyük, ekonomik anlamda doping konusunda sorun olduğunu ifade etmek istiyorum. Bir endüstri olduğunu ifade etmek istiyorum.

Eksik cevap bırakmak istemediğim için notlarımı... Sporcuyla koruyan tavrımız elbette söz konusu, ki antrenörü ve federasyonu da cezalandıran bir yapıyı yönetmelik değişiklikleriyle oluşturmaya çalıştık.

Sayın Komisyon Başkanımız, güreşte sistem oturduğu için yağlı güreşin dışında doping olayına rastlanmadı, doğru söylüyorsunuz o noktada.

MEHMET DOMAÇ (İstanbul) – Bu ara madalya yok tabii.

SPOR GENEL MÜDÜRÜ MEHMET BAYKAN – Son dünya şampiyonasında serbest ve grekoromende 5 tane bronz madalya aldık ama olimpiyatlarda, evet, 2012 Olimpiyatları'nda güreşte istediğimiz madalya sayısını yakalayamadık ama Avrupa ve dünya şampiyonalarında güreş branşının ülkemizin yüzünü ağarttığını söylemek istiyorum. Bir taraftan da tabii, Komisyon Başkanımızın alanına giriyoruz.

Kurulların verdiği kararlar, Sayın Başkanım, sizin konuşmanızda...

BAŞKAN – Akdeniz'de kaç altın aldılar? Altınları söyleyin Akdeniz'deki.

SPOR GENEL MÜDÜRÜ MEHMET BAYKAN – Tahkim Kurulu Anayasa sistemimiz içerisinde sporda son nokta ve kararları sorgulanamaz durumda. O yüzden, kurulların verdiği kararların Tahkim Kurulu marifetiyle azaltılması, çoğaltılması anayasal bir nokta.

Efendim, sorular ya da önermelere cevaplarımı tamamlamış bulunuyorum. Eksik kalmış tarafım varsa ikazlarınızı arz ederim.

BAŞKAN – Evet, Sayın Genel Müdürüm, teşekkür ederiz sunum için.

Tabii, anlaşılan o ki, daha kapsamlı sorular olduğu zaman da sizi davet edebiliriz. Bundan sonraki aşamada Komisyonumuzun dinleyeceği taraflar arasında muhtemelen Türkiye Millî Olimpiyat Komitesi ve onun bünyesinde kurulmuş olan Doping Mücadele Komisyonunu dinleriz ve yaptıkları faaliyetleri ve sonuçlarını ondan dinleriz.

HAKAN ŞÜKÜR (İstanbul) – Bir şey ifade edebilir miyim?

BAŞKAN – Buyurun Hakan Bey.

HAKAN ŞÜKÜR (İstanbul) – Şimdi, WADA'nın yeni talimatıyla beraber -bu önemli çünkü- sadece sporculara değil, sporcu destek personeli yani masörü, antrenörü dopingden sorumlu tutuluyor, geçtiğimiz günlerde de sevk edildi 7 tane antrenörümüz biliyorsunuz. Ben tabii, burada notlarımın arasında bunları... Daha da önemlisi, dopinge müdahil olan veyahut gizleyenlerin daima sporculardan daha ağır cezalandırılması kararlaştırılmış. Bilhassa reşit olmayan sporculara doping yaptırırken yakalanan antrenörlerin doğrudan ömür boyu spordan men cezası alıyor olması önemli.

Doping mücadelede doğruya kayış var şu anda. Nedeni de şu: Talimatın haricindeki bir değişiklik de WADA'nın hâlihazırda onayladığı test laboratuvarlarının sayısının önümüzdeki beş yıl içerisinde 40 olarak belirlenmiş olması, ancak önümüzdeki yıllarda yeni gelecek laboratuvarlardan akreditasyonu geri verilecek olan Hacettepe Üniversitesi laboratuvarı hariç hiçbirisi Avrupa, Okyanusya ve Kuzey Amerika'da olmayacak. Doping mücadelenin eksenini, gelişmekte olan ülkelere yani Güney Amerika'ya, Afrika'ya ve Asya'ya doğru kayıyor. Bu bizim için çok önemli, yani Hacettepe'nin bu anlamdaki akredite süreci çok önemli. Olduğu zaman buradaki mücadeleyi daha kapsamlı bir şekilde yönetebileceğiz, test sayıları, dediğiniz gibi, artacak. Ben bunları da çok önemsiyorum. Bu süreç de Komisyon çalışması bünyesinde değerlendirilecek hepimizin fikirleriyle tabii.

Teşekkür ederim.

MEHMET DOMAÇ (İstanbul) – Hakancığım, 5 yılda akredite oldu, 2 numuneyle gitti ya, yani bunu artık böyle değiştirmemiz lazım.

HAKAN ŞÜKÜR (İstanbul) – Dedim ya bir musibet bin nasihatten daha iyidir diye. İnşallah...

BAŞKAN – Ülker Hanım, buyurun.

ÜLKER CAN (Eskişehir) – Benim hemen bir sorum olacak.

Bu 2011 yılında kurulan Doping Mücadele Komisyonunda kimler var, Komisyon şu anda ne yapıyor?

BAŞKAN – Evet, buyurun Genel Müdürüm.

SPOR GENEL MÜDÜRÜ MEHMET BAYKAN – Sayın Milletvekilim, Komisyonunda, öncesinde Spordan Sorumlu Devlet Bakanlığı olduğu için Spor Genel Müdürlüğünün, şimdi Gençlik ve Spor Bakanlığının 2 temsilcisi ve kalanı Türkiye Millî Olimpiyat Komitesi tarafından gerek Yönetim Kurulu üyelerinden gerekse komisyonlarında görev yapan isimlerden oluşan, daha çok sağlık alanında yetkin isimlerden oluşan bir komisyon. Bu komisyon numune alımlarını gerçekleştiriyor; gerek ülkemizde yapılan önemli uluslararası organizasyonların –mesela, Akdeniz Oyunları’nda Türk ve diğer ülke sporcularından tüm numune alımlarını bu komisyon gerçekleştirdi, komisyonun sağlık ekibi gerçekleştirdi- gerekse yıl içerisinde rutin...

ÜLKER CAN (Eskişehir) – Yani, kan ve idrar alımında...

SPOR GENEL MÜDÜRÜ MEHMET BAYKAN – Evet. Bunları yapıp bunların uluslararası laboratuvarlardan teminini.

Eksik bilgi verebilirim, tekrar ediyorum, o komisyonun bu üst komisyonu bilgilendirmesi sırasında...

ÜLKER CAN (Eskişehir) – Yani, mücadele etmiyor, sadece tetkikleri alıyor, kan alıyor.

SPOR GENEL MÜDÜRÜ MEHMET BAYKAN – Yani, o mücadele... Tetkik alımı sırasında... Bu, mücadele ama alımlar sırasında çalışmanın ne şekilde olduğunu daha iyi ifade ederler.

BAŞKAN – Evet, arkadaşlar, şimdi...

Ülker Hanım, bu komisyonu buraya davet edeceğiz, üyelerinin çalışmalarını da dinleyeceğiz. Sadece numune alıp onları analiz ettirmekten ziyade onun dışında önleyici olarak neler yaptığını, ne gibi programlar yürüttüğünü göreceğiz. Şu anda bu komisyonun yaklaşık iki yıldır çalıştığını, bu iki yıllık süreç içerisinde neler yaptığını göreceğiz.

Tabii, arkadaşlar...

MEHMET DOMAÇ (İstanbul) – Yoklama olacak.

BAŞKAN – Şimdi, toplantıya iki buçuğa kadar ara veriyorum. Sağlık Bakanlığını ve Tarım Bakanlığını dinleyeceğiz ondan sonra da.

Teşekkür ediyorum.

Kapanma Saati: 13.42

İKİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 14.42

BAŞKAN: Osman Aşkın BAK (İstanbul)

BAŞKAN VEKİLİ: Adem TATLI (Giresun)

SÖZCÜ: Hakan ŞÜKÜR (İstanbul)

KÂTİP: Gönül BEKİN ŞAHKULUBEY (Mardin)

-----0-----

BAŞKAN – Evet, toplantımızın ilk bölümünde Gençlik ve Spor Bakanlığı ve Spor Genel Müdürlüğünün sunumunu izledik, soru-cevap şeklinde tartışmaya açtık. Bu bölümde de, Sağlık Bakanlığımızın sunumunu izleyeceğiz. Sağlık Bakanlığının sunumunu da, Türkiye İlaç ve Tıbbi Cihaz Kurumu Başkanı Sayın Saim Kerman yapacak.

Buyurun.

TÜRKİYE İLAÇ VE TIBBİ CİHAZ KURUMU BAŞKANI DR. SAİM KERMAN – Sayın Başkanım, Bakanlığım adına sahsınızda değerli komisyon üyesi milletvekillerimizi ve Komisyonun çalışmalarına iştirak eden hazırunu saygıyla selamlıyorum.

Ülkemizin önemli bir sorununu tartışmak ve bir yol haritası çıkarmak üzere oluşturulmuş olan Komisyonun çalışmalarına elimizden gelen katkıyı vereceğiz mutlak surette. Çıkacak sonuçların tüm taraflara hayırlı olmasını şimdiden temenni ediyorum.

Bakanlığımız, 663 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'yle, Türkiye İlaç ve Tıbbi Cihaz Kurumunun kurulmasını 2 Kasım 2011 tarihinde açıklığa kavuşturmuş oldu. O günden beri, bağlı kuruluş olarak faaliyetlerimizi sürdürüyoruz. Bugün, burada bir başkan yardımcısı ve uzman farmakolog doktor arkadaşımızla beraber huzurunuzdayız.

Konu, gerçekten de kendi çocuklarımızı dahi hedef alan bir sahaya ilişkin ve son derece önemli. Bununla ilgili sabah bizim çok fazla farkında olmadığımız bir kullanım alanının farkına varmış olduk. Bildiğiniz gibi, ilaçlar, tıbbi cihazlar ve kozmetik ürünlerin kullanım alanında ve legal alanında yer alıyor. Bunların amacı dışında kullanımı, doğrusu bizim çok fazla bilgi sahibi olmadığımız bir konuydu. Bu nedenle, sabahki sunum ve tartışmalar bizim için de çok değerli bir açılım sağladı.

Doping olarak kullanılabilecek olan ürünleri gözlem altına aldığımızda bir, ilaçları; ikincisi, gıda takviyesi ürünlerini ve üçüncüsü ilaç dışı kimyasal maddeleri görmekteyiz. Ben, özellikle, kullanılan dilin de son derece önemli olduğuna dikkat çekmek için bu ilaç dışı kimyasallar konusuna vurgu yapmak üzere sabah oturumunda bahsedilen bir konuyu burada hemen gündeme getirmek istiyorum. Bir vatandaşımızın hayatının kaybedilmesine sebep olan DNP adlı bir ürün, dinitrophenol içeren bir ürün kullanıldığını görüyoruz ve bundan maalesef ilaç diye bahsedildi. İşte, tam bu noktada, bu, ilaç değildir, bir kere buradan başlamamız lazım. Çünkü, ilaç, bir güvence, bir masumiyet sembolü de içeriyor. Söz ağızdan çıktığı andan itibaren bu bir ilaçtır, demek ki güvenlidir, güvencelidir, belli bir doz aralığı vardır gibi çağrışımlara sebep oluyor. Oysa, şu üründen hareketle baktığımızda, bu, bir kimyasaldır, kullanıldığı alan boya sanayidir, böceklerin öldürülmesiyle ilgili alanlarda kullanılır, ahşap malzemeleri korumak amacıyla kullanılır. Bir dönem, ki 1930'lu yıllarda, gıda takviyesi olarak da kullanılmış ama sonradan zararları görülünce de tamamen insan sağlığı açısından yasaklı ürün hâline getirilmiş. Dolayısıyla, bundan bahsederken işte “bomba”ydı, “dinamit” gibi falan gibi birtakım tabirlerle birçok şey söyleniyor. Yani, bunu bir de ilaçla tamamlamak, hakikaten dilimize dikkat etmemiz gereken bir konu olduğu için bizim özellikle vurgu yapmamız gereken bir alan oldu.

Hakeza, gıda takviyelerini de çoğu zaman bitkisel ilaçlar diye tarif edilen ürünler olarak görüyoruz. Biz, bunları da ilaç sınıfına sokmuyoruz. Gıda takviyeleriyle aramızda kimi zaman çok yakın bağlantılar oluyor ve belli bir doz aşımından sonra gıda takviyesi bitkisel ilaç hâline gelebiliyor. Veyahut, kimyasal bir madde, günlük alım dozları dâhilinde besin destek ürünüyken belli bir dozu aştığında, vitamin bile olsa, kimyasal bir ürün, kalsiyum gibi bir ürün bile olsa -bildiğiniz elementler- ilaç sınıfına dâhil oluyorlar. Bu nedenle, bunların da ilaç olarak söylenmemesinin özellikle eczane dışı alanlarda, kaçak olarak İnternet'te, spor salonlarında, vesaire gibi yerlerde bulunduğunu da göz önüne aldığımızda, ilaç dışı ürünler şeklinde söylememiz ve tehlikeli olduğuna dair bazı vurguları yapmamız bizim yapacağımız işler bakımından oldukça kolaylaştırıcı bir faktör olacaktır.

Eczanelere ilacın legal yolu olarak baktığımızda, eczanelere ait bir satış noktası olma özelliği görüyoruz. Bir de bildiğiniz gibi, özel ve kamu hastanelerinin eczaneleri var, onlardan da kimi zaman illegal yollardan ilaç tabir ettiğimiz ürünler maalesef

istenmeyen yerlere çıkabiliyor. Yine, kaçak yollarla, İnternet'ten kargo siparişleriyle, işte spor salonlarından temin edilebiliyor bu ürünler. Ve bir de gıda takviyeleri satış yerleri var, Tarım Bakanlığımızın ilgi alanında.

Bizim ilaçlarımızın hangileri daha çok kullanılıyor diye baktığımızda, 8 tane büyük grup tespit ediyoruz. Bu grupta 30 tane etkin madde var ve 117 tane ürün var. Fiyatlarına baktığımızda; 1 lira 83 kuruşla, 1.333 lira arasında da bir fiyat skalasına sahip olduğunu görüyoruz. Yani, bunların bazılarının fiyat bakımından temin edilmesi son derece kolay, ekonomik bir yük getirmiyor ama bazıları gördüğümüz gibi pahalı ürünler. Bunlar için de, reçeteli alanın suistimal edilme ihtimalinden hemen bahsedebiliriz. Yani, bir hasta üzerinden rahatlıkla bu ilaçlara da ulaşılabilir, böyle bir kötü kullanım alanı maalesef mevcut.

Sabahki sunumlarda, 300 civarında ürünün WADA tarafından ilaç olarak kullanıldığını duyduk. Bunlardan sadece 30 tanesi ülkemizde. Dolayısıyla, birçok ürünün yurtdışından getiriliyor olma ihtimali de bu anlamda mevcut.

Bizim ilaç olarak ruhsatlandırdığımız ve hastalıkları tedavi amacı olan ürünleri nasıl, hangi amaçla kullandıklarına dair bilim adamlarından aldığımız şey, kas gücü ve kas kitlesi artışı sağladıklarını, performansı yükseltmeyi sağladıklarını, kırmızı kan hücre sayısını artırmaları ve dolayısıyla dolaşımı hızlandırmak, daha verimli bir dolaşım sistemi elde etmek amacıyla kullandıklarını, belirli ağırlık sınıflarına girebilmek için de hızlı kilo kaybı -ama tabii geçici kilo kaybı- verdikleri ve ayrıca -sabahləyin yine bir milletvekilimiz sormuştu "Nasıl temizleniyor bunlar, görünmez hâle getiriliyor?" diye- vücuttan hızlı atılımını sağlayan ürünler olarak kullanıldıklarını görüyoruz.

İlaçları ruhsatlandırma i lemlerimizin oldukça güvenli bir yol olduğunu söylemek durumundayız. Uluslararası standartlar kullanılmaktadır. İlaçlar onaylanmış üretim yerleri dışında asla  retilmemektedirler. Böyle bir yerden ülkemize mal kabul  söz konusu değildir, ülkemizde  retilimi de mümkün değildir. Bununla ilgili Denetim Daire Başkanlığımız mevcuttur ve bir başkan yardımcılığı hususen iyi üretim koşullarının yürürlükte olduğunu görmeden üretim yeri izni vermemektedir. Üretim yeri izni alamayan ürünlerin ruhsat başvurusu da kabul edilmemektedir. Eğer  retim yeri izni varsa bu defa hacimli bir ruhsat dosyası başvurusu incelemesine geçiyoruz. 5 ila 30 klasör arasında değişebilir ürünle ilgili tarifler ve bunlar günlerce süren uzun bilimsel değerlendirmeler ve tartışmalar sonucunda ruhsatlandırılmaktadırlar. Ruhsatını alan ürünler de dolaşıma verilmektedir. Kimi  r nler doğrudan doğruya depolardan hastanelere verilirken kimi ürünler de üreticiden depoya, depodan eczane sistemine verilmektedir. Yine, son izin başvurusu işlemi yapılmadan, ürünün son h li görülmeden de dolaşımına izin verilmediğini bildirmemiz lazım size.

Ruhsat başvurusunda bir başka husus ise, kendi laboratuvarlarımızda ürünün söylenilen vasıfları haiz olduğunun detaylı olarak incelenmesini içerir. Bu arada, başvurular sırasında ürünlerin reçeteli mi, reçetesiz mi satılacağına dair de komisyon kararı verilir. Bu hadise 1928 yılından beri böyledir ve reçetesiz olarak sınıflandırılanlar hariç, 1928'den beri eczanelerde ilacın reçeteli ise reçete kabilinde satılması bir kanuni zorunluluktur.

Bilimsel ve Teknik Değerlendirme Dairesi, İlaç Biyolojik ve Tıbbi  r nler Laboratuvar Daire Başkanlığı, İlaç Biyolojik ve Tıbbi  r nler Koordinasyon Daire Başkanlığının elinden geçen dosyalar, her biri ayrı komisyonlarda değerlendirilmek suretiyle ruhsata kavu maktadırlar. Ayrıca, bir başka dairemiz piyasada dolaşımda bulunan ürünlerin kalite sorunlarıyla ilgilenmekte, yılda yaklaşık olarak 1.200 civarında ürünün analizini piyasadaki toplayıp tekrar bizdeki ruhsat dosyasına uygunluğu açısından kontrol etmekte.

İlaç tedarik zincirine baktığımızda, üretici ya da ithalat  firmanın ruhsata ait kayıt bilgileri mevcut bizde. Bunların satış yerleri mümessil ecza depoları ya da ecza depoları olabilmekte ve son olarak da hastane ya da serbest eczaneler sistemine ilacın belli bir güvenlik zinciri içerisinde taşınmasını sağlamaktayız.

Şimdi, bu noktada, sabah Sayın Mehmet Domaç Vekilimizin bahsettiği  u noktada bir kırılma, bizim şimdi ekrana sunduğumuz İlaç Takip Sistemi yoluyla rahatlıkla kontrol edilebilmektedir. Yani, legal alanın dışına ta mayı biz çok rahat görmekteyiz.

Müsaadenizle tekrar geri dönüyorum: Üretici firmaların "karekod" dediğimiz ilacın üzerine bastıkları bir benzersiz numarayla ilaca ait parmak izini oluşturuyoruz. Üretim hattından çıkan bütün ürünleri bizim sistemimize bildirmelerini zaruri olarak yasal zinceye sokmu  durumdayız. Dolayısıyla, biz üreticinin ya da ithalatçının deposunda bulunan ürünü ve deposundan dışarı çıkan ürünü biliyoruz. Deposunda kaç kutu ürün var, deposundan kaç kutu ürünü satmı , bunu biliyoruz. 1 kutu ilacın bile kayıt dışı çıkışını yapması mümkün değil sistemimize bildirdikten sonra. Depo sistemine geçtikten sonra da depoya onları satın aldığını bildirme yükümlülüğü getirdik. Dolayısıyla, el değiştiren ürünün ikinci aşamada nerede olduğunu da biliyoruz " u anda filanca depoya gitti." diye.

HAKAN       (İstanbul) – Kaçaklar hariç değil mi?

TÜRKİYE İLAÇ VE TIBBİ CİHAZ KURUMU BAŞKANI DR. SAİM KERMAN – Kaçaktan hariç. Ben legal zinciri anlatıyorum Sayın Vekilim.

HAKAN ŞÜKÜR (İstanbul) – Legal zincir.

TÜRKİYE İLAÇ VE TIBBİ CİHAZ KURUMU BAŞKANI DR. SAİM KERMAN – Evet.

Bu anlamda deponun da alım bildirimini yaptıktan itibaren ilacı zimmetine aldığının farkındayız. Onu eczaneye sattığında ise ecza deposunda stokta kalan ürünle satışta olan ürünü ayırt ettiğimiz için bir ilacın peşine düştüğümüzde sahibinin kim olduğunu rahatlıkla bulabilecek durumdayız. Şunu demek istiyorum: 100 kutu anabolizan üretildi. Eğer bunun 50 kutusu üreticinin deposunda, 25 kutusu ecza deposunda, 20 kutusu eczanedeyseniz 5 tanesinin de reçete karşılığı satıldığını bilmem gerekir. Eğer eczane bunu ispatlayamıyorsa çok rahat bir şekilde bunu nereye sattığını, reçetesiz sattığı için de cezalandırılması gerektiğini huzurlarınızda ifade edeyim.

Buradaki son halkadaki boşluğu, yani eczanelerin İlaç Takip Sistemi'ne bildirim yapma zorunluluğunu da kısımet olursa bugün, şu anda Genel Kurul gündemine attığımız torba yasayla sağlıyoruz çünkü İlaç Takip Sistemi yeni bir model, 2010 yılından itibaren uygulamaya koyduk. Yönetmeliklerle zorunlu olmasına rağmen kanunla zorunluluğunu ilk defa sağlamış oluyoruz.

HAKAN ŞÜKÜR (İstanbul) – Şu anda muhatabı yok mu yani? Buna yakalanan var mı şu anda, hani, bu olaydan sonra, bu sağlandıktan sonra?

TÜRKİYE İLAÇ VE TIBBİ CİHAZ KURUMU BAŞKANI DR. SAİM KERMAN – Reçeteli ilacı reçetesiz satan eczaneler var, bulabiliyoruz bunları. Bulabiliyoruz ama cezalandırma ayağında maalesef biraz eksik kaldığımız için kanuna dercediyoruz bunu ve bunu yasal bir zorunluluk hâline, sorumluluk hâline getiriyoruz.

İlaç Takip Sistemi ile biz ilaçla ilgili yasal alanın güvencesini sağlıyoruz. Eğer ilaçta bir problem varsa ve geri çekilmesi gerekiyorsa anında bloke edip saniyeler içerisinde bütün Türkiye'de ilacın legal satış zincirini durdurabiliyoruz ve üretici firmadan hangi noktadan kaç tane ilaç geri çağırması gerektiğini rahatlıkla bilgilendirip sorgulayabiliyoruz.

Eskiden ülkemizde kupür sahteciliği vardı. Bu yolla -kupürler artık bildiğiniz gibi artık kesilmiyor ilaçlarda ve o yok oldu gitti- hasta satın aldığı ilacın İlaç Takip Sistemi'nde varlığını sorguladığı zaman doğru ilacı satın aldığını, yani zincire sahte ya da kaçak ilaç girmediğini biz tespit etmiş oluyoruz.

İlaçların geri çekilme sürecinin kazandığı hızı, biz bunu bütün Avrupa'ya en az bir ay civarında fark attığımız bir noktaya getirdik. Avrupa'da bu işlerin tamamlanması bir, bir buçuk ayları buluyor ortalama. En iyi ülkeden bile bir ay daha ilerideyiz, onu övünerek söylüyoruz. Aynı zamanda bu ilaçların nerelerde, hangi şehirde, hangi kasabada, hangi hastanede ne kadar tüketildiğine dair istatistik veri üretebildiğimiz için, eğer bir lokasyonda çok fazla tüketim görüyorsak bu takip ettiğimiz ilaçlarla ilgili, oraya rahatlıkla nokta atışı sorgulama yapabilmemiz mümkün hâle geliyor.

Bugüne kadar doping konusu bizim için bazı yazışmalardan ibaret oldu. İlk defa bu aşamada, bu Komisyon marifetiyle bu kadar yakından vakıf olmaya başladık konuya. Gerek Gençlik ve Spor Bakanlığımızla gerekse çeşitli valiliklerimizle yazışmalarımız oldu. İl müdürlüklerine sıklıkla genelgeler çıkarmak suretiyle reçetesiz satış konusunu gündeme getirmeyi istiyoruz.

2011 yılında, bildiğiniz gibi, Antalya'da bir uluslararası sporcunun, yabancı sporcunun "eritropoetin" satın aldığını duyurduğunu hatırlıyoruz. Ona çok üzülmiştük biz ve peşine düştük o hadisenin.

BAŞKAN – İtalyan sporcu.

TÜRKİYE İLAÇ VE TIBBİ CİHAZ KURUMU BAŞKANI DR. SAİM KERMAN – Evet, İtalyan atlet Alex Schwazer, ismi varmış burada.

BAŞKAN – Bisikletçi.

TÜRKİYE İLAÇ VE TIBBİ CİHAZ KURUMU BAŞKANI DR. SAİM KERMAN – "Bunu çok rahatlıkla Türkiye'den satın alabiliyoruz." dediğinde de biz oldukça üzülmiştük. Eczanelerimize tekrar genelgelerle bunun ne kadar önemli bir hadise olduğunu bir daha hatırlatmak o gün vaki olmuştu.

Kaçakçılık yönü var bu işin maalesef. Demin söylediğimiz gibi "İlaç ya da ilaç olmayan kimyasalların kaçak yollardan da..." tartışması yapılıyor şu anda. Kurumumuzda bir toplantı var, Emniyet Genel Müdürlüğünden ekip geldi, 14.45'te başladı toplantı da. Onlarla da polise tedbirler konusunda faaliyetlerimiz sürüyor. Dopingli madde satışı yapılan sitelerin kapatılmasına yönelik çalışmayı da Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğümüzle birlikte yürütüyoruz.

Biz neler yapabiliriz diye düşündüğümüzde, aklımıza gelen işlemler âcizane şimdilik bunlar. Elbette bu çok daha gelişecektir. Biz bu yolda son çıkaracağımız kanunla birlikte eczane zincirimizin üzerine daha büyük bir denetim baskısı oluşturmayı, farkındalık yaratmayı, aktif denetimlerle bu ürün gruplarının reçetesiz satışının tamamen engellenmesini, kamu ve özel paydaşlarla koordineli bir şekilde kontrol süreçlerini yönetmeyi sağlıyoruz. Ayrıca, izinsiz üretimler de söz konusu olabileceğinden, kanun maddesinde ilk defa dercettiğimiz yeni cezalandırmayla müstahzarın ruhsatsız üretimini, kaçak üretimini hapis cezası ve para cezasıyla birleştirerek -oldukça yıkıcı da bir para cezası- cezalandırmayı teklif ettik.

Yine, müstahzarın endikasyonu dışında kullanılmasının firmayla irtibatını sağlayabilirsek yani “Bu ürünü siz dopingde de kullanabilirsiniz.” dediğini bir firmaya bağlayabilirsek firmaya da çok ciddi para ceza döndürür bir maddemiz şu anda Genel Kurulun gündeminde. Ben şimdilik bu konuda çok teşekkür ediyorum.

Yalnız, bir konuya daha dikkat çekmek istiyorum Başkanım müsaadenizle. Genel Müdürümüz dediler ki: “Bu ilaçların adlarını ve etkin maddelerini sporcularımızın cep telefonlarına gönderiyoruz.” Ben buna âcizane katılmadığımı ifade etmek isterim. “Biz sizi koruyamıyoruz, bunlara dikkat edin.” gibi yani bence tehlikeli bir açılım burası. “Biz sizi koruyamıyoruz, kullanırken bunlara dikkat edin.” demiş gibi oluyoruz. Hâlbuki öyle dememeliyiz. Aile hekimlerimize, spor merkezlerinde çalışan hekimlerimize, iş yeri hekimlerimize bu mesajları gönderirsek sporcularımızın sadece muayeneye gittiklerinde “Ben bir sporcuyum, düzenli olarak spor yapıyorum, profesyonel sporcuyum.” demesi yeterli olmalı. Böylelikle ona yazacağı ilaç konusunda asıl bilgi sahibi olması gereken kişinin hekim veya eczacı olmasını sağlamak zorundayız.

HAKAN ŞÜKÜR (İstanbul) – Ama onu yapmak isteyen demez ki onu. Ben bir sporcuyum. Mesela, bu anabolic steroidler var eczanelerde satılan, 4-5 liraya satılıyor bunlar -ama, yanlış mı söylüyorum bilmiyorum- çocuk oraya gittiği zaman bunu bir şekilde alabilme durumu mevcut. “Hastalığından dolayı reçeteli” diyorsunuz, doğru yani reçeteli alıyorlar bunları, kullanım oranları veriliyor ama niyeti böyle olan biri kalkıp işte “Ben sporcuyum.” deyip eczaneye girip alamaz ki onu.

TÜRKİYE İLAÇ VE TIBBİ CİHAZ KURUMU BAŞKANI DR. SAİM KERMAN – Haklısınız Sayın Vekilim. Elbette eksiği var söylemlerimizin ama öbür taraftan da bilmeyen bir sporcunun cebine âdeta “Bu ürünü de kullanabilirsin.” demiş gibi de oluyoruz.

HAKAN ŞÜKÜR (İstanbul) – Yok, ben onu savunmuyorum.

TÜRKİYE İLAÇ VE TIBBİ CİHAZ KURUMU BAŞKANI DR. SAİM KERMAN – Ama bilgilendirme bu yönünü de içeriyor işin ve “hangisi daha çok” a yönelmemiz lazım. Basın yoluyla özellikle etkin maddelerin... Mesela, Başkanım söyledi, A-ferin’in söylenmesi. Basında yer aldığı andan itibaren “A, bunu da kullanabilişim.” denilen bir algı da oluşturuyoruz yani.

HAKAN ŞÜKÜR (İstanbul) – Farkındalık yaratmak yani.

TÜRKİYE İLAÇ VE TIBBİ CİHAZ KURUMU BAŞKANI DR. SAİM KERMAN – Biz hangisinin daha ağırlıklı olduğuna, hakikaten, burada- çok önemli- karar vermek zorundayız.

HAKAN ŞÜKÜR (İstanbul) – Peki, spor kulüplerinin... Mesela, sporcu ve antrenörlere, masörlere cezai müeyyideler olacak deniyor, bunlar ceza alıyor. Spor kulüplerine daha tepeden, daha denetlenebilir olsun, yapsınlar diye böyle cezai müeyyide uygulanamaz mı? Çünkü, sağlık kurulları oluşturuluyor bunların, orada bir bilinçlendirme politikası... Dikkat edin, her spor alanında o sporla ilgili kanunlar vardır yani kurallar vardır tabiri caizse. Bunlarla ilgili hakem gider, orada onun anlatımını yapar, sağlıkçı anlatımını yapar. Spor kulüplerinde, orada gencecik çocuklarımız... Yani, buralar böyle bir çalışma yapılabilir ama sonucunda da o spor kulübünün en başındaki kimse, başkanından tutun o birimin başındakine bir cezai müeyyide şeyi konursa, belki de o sorumluluğu taşıyacak sporcu, antrenör, o kulüpte olan kişiyi de bir şekilde denetlemiş olursunuz. Çünkü, kontrat imzalıyorlar bunlar, büyük paralar veriyorlar. Bunu yapmaları lazım yani en azından böyle düşünmek lazım.

TÜRKİYE İLAÇ VE TIBBİ CİHAZ KURUMU BAŞKANI DR. SAİM KERMAN – Efendim, doğru.

Ben özellikle bu kitleye vereceğimiz mesajın, ilaç ya da kimyasalların vücutlarında ne gibi zararlar oluşturabileceğini görseller ve bilgi mesajları yoluyla yaygınlaştırılması gerektiğini düşünüyorum. İlaç adı, etkin maddesi söylemeksizin. Bunu söylemeye gerek yok. Bu ürünleri kullandığınızda vücudunuzda şunlar olur. Mesela, sigarayla mücadeleimizde koyduğumuz resimlerin ve o büyük puntolu yazıların yüzde 20’ye yakın caydırıcılık etkisi oldu. Bunu pekâlâ buraya da taşıyabiliriz. Bunun farkında olan gencecik bir insanın başkası tarafından “Bu, masumdur.” diye kandırılmasını en kolay böyle engelleyebiliriz. Bana kalırsa spor kulüplerinin her kapısında bunlarla ilgili mesajlarımız bulunmalı “Buna dikkat, bununla savaşıyoruz, düşmanımızdır; dostumuz değildir.” demeliyiz.

BAŞKAN – Evet, teşekkür ederiz sunum için.

Şimdi, soru sormak isteyen, fikir beyan etmeyen milletvekillerimize söz talep etmeleri durumunda söz vereceğim.

Ülker Hanım, buyurun.

ÜLKER CAN (Eskişehir) – Teşekkür ediyorum.

Benim hemen Sayın Genel Müdürümüze bir sorum olacak. Bu eczanelerde satılan özellikle tiroit hormonları gibi... Bunların doping amaçlı kullanılmasıdaki doz nedir? Tiroit hormonları da kullanılıyor.

Bir de eczanelerden satışlarda reçetesiz olduğu yönünde bir şeyiniz oldu. Ama, ben eczacı olduğum için iyi biliyorum, genelde bu tür ilaçlar, herkesin reçetesiz olarak ulaşabileceği, kolayca ulaşabileceği ilaçlar. Bunu önleme konusunda ne yapılabilir? Bunları öğrenmek istiyorum.

BAŞKAN – Kerim Bey, buyurun.

MEHMET KERİM YILDIZ (Ağrı) – Sayın Başkan, değerli arkadaşlar; sabahtan beri konuyu tartışıyoruz. Mesele, çevre meselesi gibi uluslararası bir sorun. Sadece Türkiye'nin değil, insanların arasında insanları, sporcuları etkileyen bir önemli sorun. Gerek iktidarda gerek muhalefette söz alan arkadaşlar benzer ve ortak şeyler söylediler, bunlar çok güzel.

Sayın Şükür'ün çok güzel bir sözü oldu. Burada esas olan temiz sporcuların korunması. Çok çok önemli bir nokta. Biz tıp doktorlarının, sağlıkçıların -başladığımızda- ilk olarak temel ilkelerimiz var: İlk ilkemiz insanlara zarar vermemek, ikincisi, insanları zararlı hastalıklardan korumak, koruyucu ve önleyici hekimlik, sonra tedavi işi geliyor. Burada da esas amacımız temiz sporcuları korumak, bunun yanında diğer bütün sporcuları bu işten koruyabilmek. Bunlara, temiz sporculara sahip çıkarken, diğerlerini de korumaya çalışmak.

Yine, güzel sözler söyledi. Türkiye'de genç nüfus, özellikle okul çağındaki 16-17 milyon öğrencinin tümü aslında sporcu olarak kabul edilebilir. Bütün sporcular, amatör olsun profesyonel olsun bunların içine giriyor.

Çocuklara bunu anlatabilmek... Az önce, Genel Müdürümüz güzel şeyler söyledi. Yani, sigarayla mücadele gibi bir kampanyayla bu etkili olabilir, duyarlılık artırılabilir. Sporcuların sadece, hani az önce Gençlik Spor Genel Müdürümüzün konuşmasında... Özellikle il müdürlüklerinin ismi gençlik hizmetleri ve spor il müdürlüğü olarak değişti. Yani bu alanda Spor Bakanlığının sadece sporla değil, gençlerle ilgili hizmetleri de kapsadığı... Dolayısıyla, nasıl koruyabiliriz çocukları, gençleri, sporcuları bu illetten? Ancak, güzel bir ahlakla, spor ahlakıyla. Dostoyevski'nin bir sözü var, der ki: "Tanrı yoksa her şey mubahtır." Aslında, bu "Tanrı" kelimesi inanç da olabilir, vicdan da olabilir. Eğer bu kontrol edilmezse her türlü anormal problemler ortaya çıkabilir. Dolayısıyla eğitime önem vermemiz lazım, bu konuda sporcuları, öğrencileri okullarda bilinçlendirmeye, görsel resimlerle -Genel Müdürümüzün az önce söylediği gibi- bilinçlendirmeye çalışmak lazım, özellikle gençlere yönelik olması lazım.

Son olarak, Eczacılık Genel Müdürümüzün bu İlaç Takip Sistemi'yle ilgili de birkaç şey söylemek istiyorum. Aslında, çok önemli bir konu. Dünyada bu sistemi ilk kez uygulayıp başarılı olarak bu karekod sistemini oturtan ülke Türkiye olsa gerek. Başka ülkeler bölgesel olarak uyguladılar ama sonuç alamadılar. Ama, Türkiye ilk olarak bütün ülkede uyguladı ve başardı. Bu başarının da devamını diliyorum, inşallah, bu mücadele bu dopinge mücadeleyi de beraberinde getirir.

Son olarak - bu bilinçlendirme bir kampanya diyorum. Bu Komisyonumuz vesile olmalı, bunu hem Millî Eğitimde okullara hem de Gençlik ve Spor Bakanlığının iş birliğiyle, bizim de desteğimizle bir kampanya başlatırsak, sigarayla mücadele gibi bu konuda da başarılı olabiliriz diye düşünüyorum, teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederiz Kerim Bey.

Sayın Domaç, buyurun.

MEHMET DOMAÇ (İstanbul) – Çok teşekkür ederim Sayın Başkan. Sayın Başkana da çok teşekkür ediyorum, İlaç ve Tıbbi Cihaz Kurumu Başkanına.

Türkiye'de yapılan en önemli değişimlerden bir tanesidir eczane sisteminin takip edilir ve denetlenebilir hâle gelmesi. Bunun için çok uğraşıldı ve çok çaba harcandı ve sonunda da başarılı olundu. Bu başarının üzerinden başka sistemler kurmak mümkün, bunun üzerinden başka sistemler kurmak mümkün, ancak bu sistemleri kurarken ilaç hizmetini de aksatmamak lazım. Sistem yürüyor ama bir müddet sonra çok fazla üstüne baskı yapıncı sistem yürümez hâle gelebilir. Bu sistem şöyle bir şey: İlaç nerede üretiliyor ve en son kimde? Bu sistem bunu takip ediyor: En son kimde? Bunun çok basit örnekleri var, size bunun bir örneğinden bahsedeyim ben: Sincan'da, hasta, ilaç almaya gidiyor ve eczaneden kendisine diyorlar ki: "Senin ilacın var, içinde de 2 tablet var." Vatandaş bunu duyunca eczanenin bir köşesine çekiliyor ve evi arıyor, diyor ki: "Kızım, masanın üstündeki ilaçları kaldırın, buradan görüyorlar." Yani, sistem böyle çalışıyor. Bu çalışan sistemde, burada bahsedilen etken maddeler, çok ciddi ölçüde bilgiyi gerektiren etken maddeler.

Mesela bu eritropoietin'ler, bunlar çok ciddi ölçüde bilgi gerektiren, kullanım bilgisi gerektiren ve yanlış kullanım bilgisini de gerektiren, o bilgiyi de içeren maddeler. Yani, "eritropoietin" dediğimiz ilacın en ucuzu bugün ne kadardır?

TÜRKİYE İLAÇ VE TIBBİ CİHAZ KURUMU BAŞKANI DR. SAİM KERMAN – Bin liradan başlıyor.

MEHMET DOMAÇ (İstanbul) – Bin liradan başlıyor, daha önce çok daha pahalıydı.

Şimdi, böyle baktığımızda, bunun, bilmeyen kişi tarafından yanlış kullanılması mümkün değil, bilen kişi tarafından yönlendirilerek kullanılıyor bunlar. İşte, bizim de sorunumuz bir ölçüde bu, bilen kişiler bunun yanlış kullanımına neden oluyorlar. Bu bilen kişiler de doktorlar olamaz, eczacılar olamaz, bunlar spor alanındaki bilen kişilerdir; bunlar olamaz çünkü bunların, kendilerinin yanlış kullandırma eylemi olamaz, bunu spor alanındakiler yanlış kullandırıyorlar.

Burada bir de düşünmemiz gereken şey şudur: Burada doz önemlidir, yani siz anabolic steroid alırsınız eczaneden, eczanedeki dozun miktarı bellidir, onlar bir sporcunun bunu ters kullanmasına, o ilacı ters kullanmasına, işte kendi amacı doğrultusunda suistimal etmesine çok meydan vermez. Bu dozun çok yüksek olması gerekiyor bazılarında. Onun için, buradaki eczaneyi denetleme şansımız var, ilacı takip etme şansımız var, her şansımız var bunun üzerinden ama bunu yaparken, bu takibi yaparken bunu böyle polise bir yaklaşımla yapmamalıyız çünkü o mesleği yapan kişiler bundan çok rahatsızlık duyarlar, zaten denetim altındayız, üstüne böyle böyle denetimler onları rahatsızlığa sevk eder.

Şimdi, şöyle bakalım: Burayı denetleme şansımız var, buraya kaçak bir şeyin girme şansı da yok, çünkü onun barkodu yok, onun bir şeyi yok, burayı denetleme şansımız var. Bunların dışarıdan, az önce söylediniz, spor kulüplerinden, işte spor kulüpleri dışında spor yapılan alanlardan verilmesini, satışını, hatta satışını da demeyelim verilmesini, çünkü bunlar çok ucuz maddeler, spor salonuna yazılırsanız bu da içinde gidebilir, öyle çok fazla bir şey değil bunlar. Bunu denetim altına almanın yolunu, yöntemini biz bu raporda bulmalıyız. Bu spor salonlarını, bu anlamda denetim altına almanın yöntemlerini bulmalıyız. Burada doktor mu baktıracağız, burada eczacı mı denetleteceğiz... Mesela, bizim iş yeri hekimi sistemi var. Mesela, burada, bu iş yerlerinde, iş yeri hekimi mi görevlendireceğiz, yoksa eczacıları mı görevlendireceğiz, bunların bakılması, edilmesi açısından raporumuzda bunu değerlendirmeliyiz. Çünkü çok yaygın olduğu söyleniyor. Siz çok daha iyi bilirsiniz, biz bilmiyoruz yani bu spor salonlarının çok daha yaygın olduğu, hatta çoğunun eski sporcular tarafından çalıştırıldığı, eski sporcular tarafından açıldığı söyleniyor. Ben bilmiyorum, hiç gitmedim, görmedim de ama İstanbul'da çok, en azından onu biliyorum. Buraya bir sistem koymamız lazım, yani bunları kullandıran kişilerin üzerine bir sistem koymamız lazım diye düşünüyorum bu anlamda.

Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN – Teşekkür ederiz Sayın Domaç.

Sayın Şükür, buyurun.

HAKAN ŞÜKÜR (İstanbul) – Ben, tam da denk geldi, Mehmet Ağabeyin, Sayın Vekilimin ifade ettiği. Hani, polise tedbirlerle bir şeyin önüne geçme noktasında söylediklerinize istinaden söylüyorum: Fransa Bisiklet Turu'nda sporcuların ve antrenörlerin çantasına ve odasına baskın yaptılar, aradılar. Yani, bir şekilde bununla her yerde mücadele ediliyor. Yani, bunun sistemi, metodu çok farklı olabilir. Biz yapsak bunu kim bilir nelerle karşılaşırız bilmiyorum ama bu tip durumlarla karşılaşabiliyoruz. Ama sadece sporcu açısından bakmamak adına söylüyorum bunu. Bazen bazı okullarda performanslara göre belirlenen ki üniversitelerin işte spor akademisi beden eğitimi yüksek okuluna giren arkadaşlarımız, normal vatandaşlar sporcu kimlikleriyle değil, bir okula kaydolabilmek için belirli sınavlardan geçiyorlar.

Onun dışında, tabii, hem üniversitelerimizin hem de askerî okullarımızın... Yani, orada da performans gerektiren, anlık yükselme gerektiren... Bence de buralara doping kontrol merkezleri ve... Bunlar, daha öncesinde biliyorsunuz ki kurslara tabiler, o kurslarda bilinçlendirme çalışmaları ve buna bir müeyyide koymak lazım çünkü bunlar normal vatandaşlar, sporcu arkadaşlar değil; bunların vücuduna sağlayacakları, sağlık anlamında çok kötü bir tablo ortaya çıkabilir. Yani, bunu da ifade edip buna da bir önlem alınması lazım. Bu Komisyonun görevlerinden biri de bu olmalı, bu da notlar arasına alınsın. Benim daha sonraki Komisyonlarda yapacağım sunumların içerisinde bu ve bunun gibi bir çok şey var, en azından bugün bunu ifade etme gereği duydum.

Ben de teşekkür ederim.

BAŞKAN – Evet, teşekkür ederiz.

Soru soracak arkadaşımız...

Ben de birkaç görüş ifade edeyim: Şimdi, Sayın Genel Müdürümüz sunum yaparken...

MEHMET DOMAÇ (İstanbul) – Başkan oldu.

BAŞKAN – Başkan mı?

Sayın Başkanımız sunum yaparken bir konuya dikkat çekti: Doping ile ilgili Gençlik ve Spor Bakanlığının yaptığı sunumda Sağlık Bakanlığı olarak burada işin içerisine daha fazla müdahil olmaları gerektiğini ifade etti. Yani, biz, her iki açıdan şöyle değerlendirebiliriz: Bana göre, Gençlik ve Spor Bakanlığının sporcu sağlığıyla ilgili yatırımlarının da yaklaşımının da gözden geçirilmesi lazım, Sağlık Bakanlığının da özellikle doping ile ilgili, bu ilaçlarla ilgili stratejisini tekrar, yeniden gözden geçirmesi gerekiyor. Yani, bazı gerçekler ortaya çıkıyor çünkü ilaçlardan kaynaklanan, alınan ilaçlar neticesinde ortaya çıkan ölümler olsun, çeşitli sorunlar olsun bu gerçeği ortaya çıkartıyor. Bu bağlamda da en önemli faktör bence eğitim ve bilinçlendirme olması gerekiyor. Şimdi, bakanlıklar arasında bu koordinasyonun sağlanması gerekiyor, çok önemli. Özellikle, işte, spor salonlarıyla ilgili ayakta...

Bir de şu gerçeğe de karşı karşıyayız: Gençlik ve Spor Bakanlığı çerçevesinde, sporcuların sağlığıyla ilgili doktor olsun, fizyoterapist olsun, bu konularla ilgili yapılacak olan çalışmalarda olsun, daha fazla şey yapılması lazım. Çünkü sporcunun, antrenörün bu konuda daha fazla bilinçli olması lazım. Ben pek çok sporcuyla biliyorum, kimseye sormadan, hastalanıyor, hastalandığı zaman gidiyor, bir ilaç eczaneden alıyor -hiç kimseye sormuyor, doktoru var şeyi var, hiçbir şeyi kimseye sormuyor- ve turnuvalara giriyor, şuna giriyor, şampiyonaya giriyor, hiç kimsenin haberi yok. Sporcunun da takip edilmesi gerekiyor. Mesela nasıl? Ben şunu söyleyebilirim: Gençlik ve Spor Bakanlığının geçmişten itibaren pek çok başarılı sporcusu var. Bu sporculardan birkaç tanesinin sağlıklı ilgili karnesinin, datasının olup olmadığını sorgulamamız lazım. Mesela olimpiyat şampiyonlarımız var, dünya şampiyonlarımız var, örnek sporcular var; bunların sağlık karneleri, sağlık dataları tutulmuş mu, var mı? Bence bundan sonraki süreçte böylesine önemli sporcuların, dünya şampiyonalarında bizleri temsil eden sporcuların sağlık datalarının tutulması lazım. Buraya sakatlıklarıyla ilgili durumlar, hastalıklarıyla ilgili durumlar, tedavileriyle ilgili durumlar başta olmak üzere pek çok konu işlenebilir ve bu sporcu hakkında bir bilgi edinmek istendiğinde hemen o bilgiler sağlık yönünden elde edilebilir. Bu konuda da Spor Bakanlığının bir çalışma yürütmesi, bu konuda bir plan yapması gerektiği kanaatindeyim çünkü baktığınız zaman bugün pek çok sporcunun sağlıktan dolayı bilinçli olarak bilgi vermemesinden dolayı ceza aldığını görüyoruz. Örneğini zaten Hakan Şükür kardeşimiz de söyledi, A-ferin ilacından dolayı... Bu da bilinç gerektiriyor.

Sporcularımız tarafından eczanelere gidiliyor, “Ben kilo almak istiyorum.” diyor, kilo almak için ne gerekiyorsa o ilaçlar kendisine ifade ediliyor. Antrenörü sporcunun velisine diyor ki: “Çocuğunuzun kilo alması lazım.” veya işte “Kemiğinin uzaması lazım.”, “Şunu yapması lazım.”, “Şu ilaçları alsın.” diye tavsiyede bulunuyor filan. Neticede, sporcu bilmeden bir ilaç, doping ilacı veya işte kendisine -şimdi, doping demeyeyim- performans artırıcı bir ilaçla şey yapmış oluyor, vücuduna almış oluyor. Onun için bir bilinçlendirme çalışması konusunda sizin de ifade ettiğiniz gibi Sağlık Bakanlığımızın Gençlik ve Spor Bakanlığıyla beraber hazırlayacağı o amblemler her spor salonunda, her kulüpte, her ortamda sporcunun gözünün ilisebileceği yerlere konulursa bu anlamda... Dediğiniz gibi yüzde 20'lere varan bir başarı elde edilmiş sigarayla mücadelede. Dolayısıyla, doping ile mücadelede de bu rakamlar yakalanabilir. Dolayısıyla, ben de böyle, fikrimi ifade ediyorum.

İlaçlarla ilgili sizden daha fazla bir yaklaşım ve çözüm için öneriler bekliyoruz.

Ben şimdi sözümü keseyim.

Fatih Bey, buyurun.

FATİH ŞAHİN (Ankara) – Sayın Başkanımıza teşekkür ediyorum ben de sunumu için.

Çok somut bir şey soracağım: Şimdi, bu doping ile mücadele için birçok paydaşın katkısı gerekiyor. Devlete baktığımızda da Gençlik ve Spor Bakanlığı, Tarım Bakanlığı ve Sağlık Bakanlığı... Acaba bu mücadele konusunda nasıl bir yöntem takip ediyor yani diğer bakanlıklarla nasıl bir koordinasyon var? Bunu diğer bürokrat arkadaşlarımıza da sorabilirdik ama yeri gelmişken burada Sayın Başkandan öğrenmek istiyorum.

Sayın Başkanım, bir de bir hususun altını çizmek istiyorum. Tutanaklar tutuluyor, tabii, toplantıyla ilgili. Komisyonumuzun 17 üyesi var, partimizin 10 üyesi hâlihazırda burada ancak muhalefetten şu anda hiçbir üye yok. Geriye dönüp bakıldığında, tutanaklarda bu hususun da görülebilmesi için bunu da ifade etmek istedim. Belki işleri olabilir bir ikisin ama...

BAŞKAN – İkisnin konuşması vardı. İzin istediler, evet.

FATİH ŞAHİN (Ankara) – Hiç kimsenin olmaması bence çok manidar.

BAŞKAN – Evet, teşekkür ederiz.

Buyurun, sorulara cevap için buyurun.

TÜRKİYE İLAÇ VE TIBBİ CİHAZ KURUMU BAŞKANI DR. SAİM KERMAN – Çok teşekkür ediyorum.

Sayın Milletvekilimizin ilk sorusu tiroit hormonlarında doz sorusuydu. Uzmanımızın ifade ettiği kadarıyla doz konusunda bir belirsizlik var. Söylenen şu oluyor: "Metabolizmanızın arttığını hissedersiniz, bunu sağlayana kadar kullanın." şeklinde. Maalesef, bu da, tabii, biriken doz anlamına geliyor. Bizim açımızdan son derece tehlikeli bir hadise. Hipertiroitin ortaya çıkarcacağı inanılmaz metabolizma problemlerini yaşayacağız demektir. Yani bu bir saatli bomba.

BAŞKAN – İlave mi edeceksiniz Ülker Hanım?

Bir dakika...

Buyurun Ülker Hanım.

ÜLKER CAN (Eskişehir) – Hemen bir şey daha ilave etmek istiyorum.

Şimdi, içinde, bildiğim kadarıyla 50 ya da 60 tane var o tiroit hormonlarının propisillerin. Bir küçük ambalajı var ve fiyatı da oldukça uygun.

TÜRKİYE İLAÇ VE TIBBİ CİHAZ KURUMU BAŞKANI DR. SAİM KERMAN – 25'le 100 arası.

ÜLKER CAN (Eskişehir) – Bedava. Yani şu andaki fiyatını bilemiyorum ama 1 lira ya da 2 lira civarındadır. Yani bunun vatandaş tarafından eczanelerden alınması çok kolay aslında. Eğer dozu da dediğim gibi, diyelim ki 10 tane, 20 tane, neyse, o dozların altındaysa yani günde 3 defa kullanmayla bu doping yerine geçiyorsa bu bir sıkıntıdır bana göre.

TÜRKİYE İLAÇ VE TIBBİ CİHAZ KURUMU BAŞKANI DR. SAİM KERMAN – Evet, haklısınız.

BAŞKAN – Teşekkür ederiz Ülker Hanım.

Evet, başka...

TÜRKİYE İLAÇ VE TIBBİ CİHAZ KURUMU BAŞKANI DR. SAİM KERMAN – Yani sonuçta tiroit bezi normal çalışan birisine daha fazla salgı yapması için beze komut veren bir ilaç veriyoruz. Bunun kesinlikle çok ciddi etkileri olacaktır. Özellikle büyüme gelişme döneminde her şeyin vaktinden önce olduğu bir vücut sistemi oluşturmamız demektir. Özellikle gençlerde son derece tehlikeli sonuçları olacaktır.

MEHMET DOMAÇ (İstanbul) – Bir hatırlatma yapıp bitireceğim Başkanım.

BAŞKAN – Tamam, buyurun Mehmet Bey, Sayın Domaç.

MEHMET DOMAÇ (İstanbul) – İlaç çok önemli bir ürün. Bunun özellikle verili toplumlarda çok sayıda insanın ölmesine neden olduğu biliniyor kullanım hatası nedeniyle. Bunun, mesela, yıllık Amerika'daki miktarının 125 bin kişi olduğu kayıtlara geçmiş vaziyette. 125 bin kişinin yanlış ilaç kullanımı nedeniyle veya ilacın yan etkisi, ters etkisi nedeniyle Amerika'da bu nedenle öldüğu kayıtlara geçmiş vaziyette. Bizde böyle bir şey yok. İşte, böyle bir şeyin olabilmesi için, bizde bunu takip eden eczacı grubunun, yani klinik eczacıların olması lazım. Bizim bu ayağımız eksik, Başkan bilir, bizim bu ayağımız eksik.

İşte, bununla ilgili de bir yasa teklifimiz var şimdi, onu da düzeltmeye çalışıyoruz. Yani Türkiye adım atarak bu alanları düzeltmeye çalışıyor. En fazla da bu alanlarda, kontrolsüz alanlarda ölüm vakalarıyla karşılaşyoruz. Yani normalde ilaçla tedavinin dışındaki alanlarda kullanıldığında bununla karşılaşyoruz. Çünkü buradaki özellik: Bazen ilacın ters etkisinden yararlanarak doping yapılıyor yani gerçek etkisinden değil, ters etkisinden, yan etkisinden yararlanarak doping yapılıyor. Onun için, burada bu alana özellikle çok dikkat etmemiz gerekiyor.

BAŞKAN – Evet, teşekkür ediyoruz.

Evet, Ülker Hanım, buyurun.

ÜLKER CAN (Eskişehir) – Ben bir şey daha ilave etmek istiyorum.

Şimdi, bu tür ucuz ilaçlar yani tiroit hormonları gibi, bunun dışında bir iki kalem daha var, anabolik steroidler, onlar da ucuz diye biliyorum. Bunların eczanelerden satışı konusunda mutlak surette reçetelenmesi ve reçetelerin aynı yeşil reçeteler gibi kontrol edilmesi gerektiğine inanıyorum. Yani nasıl yeşil reçete, kırmızı reçete, bunlar Sağlık Bakanlığı tarafından kontrole tabi tutuluyorsa aynı şekilde bunların da mutlaka kontrollerinin yapılması gerektiğine inanıyorum.

TÜRKİYE İLAÇ VE TIBBİ CİHAZ KURUMU BAŞKANI DR. SAİM KERMAN – Sayın Vekilim, tam da burada tam tersini yapacağız. Yeşil, kırmızı, turuncu, mor, hepsini kaldıracacağız, İlaç Takip Sisteminde kodlayacağız bunları ve hangi eczanenin ne ilacını, kırmızıdan, yeşilden, turuncudan, mordan tükettiğini çok rahat bilebiliyor olacağız. Özellikle sorgulamak istediğimiz bir ürün grubunda eczane çıkışlarına rutin dışı bir satış çizelgesi oluşturduğunu gördüğümüzde son derece kolay müdahale edebileceğiz.

ÜLKER CAN (Eskişehir) – Ama onu göremiyorsunuz çünkü doz olmadığı zaman rutin dışı satışı göremezsiniz. Yani biraz önce benim bu soruyu sormamın nedeni de buydu. Yani doz var mı bunda? Eğer doz yoksa bunun kontrolünü yapamazsınız. Zaten 60 tane var içinde diyelim ki tiroit hormonlarının, bunun kontrolünü nasıl yapacaksınız doz yoksa?

TÜRKİYE İLAÇ VE TIBBİ CİHAZ KURUMU BAŞKANI DR. SAİM KERMAN – Şimdi, reçeteden başlıyoruz tabii ki, öncelikle reçeteden başlıyoruz. Reçete varsa, ilacın üzerinde doktorun onu 5 kutu yazmasını gerektirecek bir gerekçesi olmalı yani.

ÜLKER CAN (Eskişehir) – 5 kutu yazmayacak, “1’er kutu, sürekli kullanacak.”

TÜRKİYE İLAÇ VE TIBBİ CİHAZ KURUMU BAŞKANI DR. SAİM KERMAN – İşte, bunu tekrarlayan bir teşhisi olmalı, hastanın öyle bir hastalığı olmalı. Bir hastayı sadece aynı noktadan, başka hiçbir yere gitmeksizin, tanı testleri yapılmaksızın eğer karşımızda tiroit hastası gibi görmemiz vakiyse, tabii, bu, doktorun da bu işin içerisinde olduğunu gösterir, son derece problemlili bir iş hâline geliyor. Buraya çözüm bulunabilir ama zaman alacağından şüphemiz yok.

ÜLKER CAN (Eskişehir) – Çözümle ilgili çalışmak lazım.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

MEHMET DOMAÇ (İstanbul) – Bir açıklama, senin söylediğin...

BAŞKAN – Evet, buyurun Sayın Domaç.

MEHMET DOMAÇ (İstanbul) – Medula sistemi üzerinden biz TC kimlik numarasıyla sporculara da bir kod vererek onların bütün hastalıklarını ve kullandıkları ilaçları takip etme olanağımız ortaya çıkar. Medula sistemi üzerinden -çok kolay bir şey, bunu not alırsak- bunu geliştirebiliriz. Medula sistemi üzerinden bunu yapabiliriz, çok rahatlıkla yapabiliriz.

ÜLKER CAN (Eskişehir) – Evet, bu olabilir, özellikle profesyonel sporculara. Profesyonel olmayanlara bir şey yapamazsınız.

BAŞKAN – Buyurun.

TÜRKİYE İLAÇ VE TIBBİ CİHAZ KURUMU BAŞKANI DR. SAİM KERMAN – Bunu yazmıştım zaten söz söylerken, Sayın Vekilim, data konusunu. Çok rahatlıkla, eğer lisanslı sporculardan bahsediyorsak biz ve Genel Müdürlüğümüzün kayıtlarında varsa bu kişiler onların TC kimlik no’ları bir benzersizlik içeriyor. Dolayısıyla, bunları biz çok rahat bir şekilde... İki tip insan geliyor karşımıza: Bir; masum, temiz sporcu. Onun doktorun hatasıyla, dopingliymiş gibi olmamasını istiyoruz. Dolayısıyla doktor reçeteyi oluştururken -biliyorsunuz, artık elektronik reçete var- o TC kimlik no’sunu yazdığı anda “Bu kişi bir sporcudur.” uyarısını görmesi reçeteyi düzgün oluşturmaya sebep olur. İkinci de suçu, kötü sporcu. Bu da kasıtlı olarak geliyor. Onunla da ilgili bir kaydı gördüğünde “Peki, sen bunu neden istiyorsun?” sorusunu sormasını sağlarız doktorun ki bu da ilacın asla o kişiye ulaşmaması anlamına gelebilir. Yani bunlar tabii... Aynı kişinin başvurmasından bahsediyoruz. Diyebilirsiniz ki: “Hiç mi imkânı olmayacak?” Elbette olacak. Yani amcasını götürecek, böbrek hastasıdır, ona ilaç yazdıracak, eritropoetini elinden alacak, gene kullanacak. Yani, bunun önüne temelli geçmemiz, azmetmiş bir kişi karşımızdaysa çok zor olacak. İnşallah onu da bilinçlendirmekle, “Bak, kendine zarar veriyorsun.” demekle çözebiliriz.

Bir şey daha söyleyeceğim ben, unutmamam gereken bir şeydi bu benim. Geçen hafta bir sanatçımızın resmi vardı “kas man” diye de hatta epey bir yaygın gördük onu. “Bu vücudu nasıl yaptığını sorduğumuzda, bir, spor yaptığını; iki, filan, filan, filan kullandığını görüyoruz.” diyor. Şimdi, bu haberin yapılma amacı toplumsal fayda açısından nedir?

MEHMET DOMAÇ (İstanbul) – Tamamen duygusal, tamamen.

TÜRKİYE İLAÇ VE TIBBİ CİHAZ KURUMU BAŞKANI DR. SAİM KERMAN – Onun gibi olmak isteyen, onu idol yapmış herkese mal satmaktan başka bir amacı yoktur. Bu, son derece tehlikeli bir şey. Geçen hafta biz soruşturmasını başlattık, görüntülediği mekânın ilaçla ilgili bir yer olduğunu da gördük. Uzun uzun peşine düşeceğiz. Ama bir tane resmin ortaya çıkardığı yüzlerce hevesliyi vazgeçirebilmemiz aynı yolla mümkün olabilir ancak ve sorumluluk duygusu taşıyan bir basın iletişim ortamının kurulmasıyla mümkün olabilir. Birkaç kutu ilaç satılacak diye canlar tehlikeye atılmasını inşallah.

BAŞKAN – Evet, teşekkür ederiz.

Tabii, biz burada basın ve medya ayağını da gerçekten bizim çalışma taslağımız içerisinde düşünüyoruz çünkü basında bu konularda pek çok görüş ve yazı yazmış spor yazarları var. Onları da davet edeceğiz, onların da bu konudaki görüşlerini alacağız. Gerçekten onlar da hem sporcularla olan diyalogları vesilesiyle hem de sporun genel çerçevesi içerisinde hem dünyada hem ülkemizde önerileri, görüşleri, olabilen, olmuş olan olayları veya bu süreçleri bize anlatacaklar. Onları da davet edeceğiz. Medyanın bize burada, bu Komisyona desteğini çok önemsiyoruz, farkındalık yaratmak için bu desteği çok önemsiyoruz. Bunun yanında, doping mağduru olmuş,

doping sebebiyle ismi geçmiş sporcularımızı da buraya davet edeceğiz, federasyon başkanlarımızı da davet edeceğiz, onlardan daha detaylı bilgiler alacağız. Ama en çok da medya ayağını, televizyon, görsel ve yazılı basın ayağını çok önemsiyoruz. Onların bu konuda farkındalık yaratmak için çabalarına ve desteklerine çok ihtiyacımız var buradaki ortaya çıkan görüşlerin aktarılması açısından. O yüzden de Sözcümüz de medyatik bizim, Komisyonumuzun sözcüsü de medyatik.

MEHMET DOMAÇ (İstanbul) – Bir program da buna yaparlar canım.

BAŞKAN – Yaparlar tabii, birkaç tane program yaparlar. Sayın Sözcümüz burada.

Evet, Başkanım, buyurun, siz tamamlayın, ondan sonra biz de bitireceğiz.

TÜRKİYE İLAÇ VE TIBBİ CİHAZ KURUMU BAŞKANI DR. SAİM KERMAN – Bu konunun -siz bahsettiniz aslında, ona vurgu yapmak istiyorum. Federasyonlara bütçe vermekten bahsettik- mali bir boyutu var muhakkak. “Medya” deyince görsel alandan zaman, yazılı medyadan da mekân çalışıyoruz. Zaman ve mekân çalışıyoruz çünkü karşımızda, demin vekilim dedi ki “Duygusal tarafı var bu işin.” Evet, gerçekten, para olmadan bu işler haber de olmuyor, reklam da olmuyor. Medyaya diyoruz ki: “Senin bu alandaki kazancını azaltıyoruz, yerine de kamu spotları öneriyoruz, ücretsiz. Bu alanı ücretli de yapabilmeliyiz. Yani bir alan, mali alan oluşturmaliyiz biz, bu çok önemli. Medyanın bu alana gönüllü sahip çıkması her zaman olmayacak. Onlar da sonuçta insan çalıştırıyorlar, enerji harcıyorlar, onun bir maliyeti olmalı, bir kısmını... Sayın vekillerimiz, bu Komisyon raporunda özellikle mali boyutuna da vurgu yaparsanız, istiyoruz efendim.

MEHMET DOMAÇ (İstanbul) – Onları düşünüyoruz tabii yani işin mali boyutu var. Bir de medyayla geldiğinde görüşeceğiz.

BAŞKAN – Teşekkür ederiz Sayın Başkan.

Arkadaşlar, Komisyonumuzun çalışmalarını kamuoyuna duyurabilmek, ilgililerle iletişimi ve bilgi akımını sağlamak üzere İnternet sitesi kurulması gerekiyor. Bu siteyle ilgili, sitenin ismiyle ilgili 2 tane öneri var. Sizin öneriniz varsa onu da şey yapabiliriz. Bir tanesi “spordadoping@tbmm.gov.tr” veya “dopinglemucadele@tbmm.gov.tr” Sizin başka bir öneriniz varsa...

FATİH ŞAHİN (Ankara) - “Doping hayır.”

AYŞE TÜRKMENÖĞLU (Konya) - “Mücadele...”

MEHMET DOMAÇ (İstanbul) – “Mücadele” olsun, çünkü “sporda doping” dediğimizde pozitif bir şey oluyor.

FATİH ŞAHİN (Ankara) - “Hayır” aslında daha iyi, “doping hayır” varsa.

BAŞKAN – Yok, yok, siz önereceksiniz, biz size soruyoruz.

2 tane burada öneri var. Onun dışında önerisi olan arkadaşımız varsa...

HAKAN ŞÜKÜR (İstanbul) – “Hayır” diye de okunabilir ama o.

MEHMET DOMAÇ (İstanbul) – “Sporda dopingin önlenmesi.”

BAŞKAN – Çok uzun, o kadar şey olmaz.

MEHMET DOMAÇ (İstanbul) – “Doping mücadele.”

FATİH ŞAHİN (Ankara) – “Mücadele.”

BAŞKAN – “Doping mücadele” olarak kabul edilmiştir.

Teşekkür ediyoruz.

Toplantıyı normalde perşembe günü yapacaktık ama tabii, İstanbul’ daki program nedeniyle böyle oldu.

MEHMET DOMAÇ (İstanbul) – Tarım Bakanlığından gelmedi mi arkadaşlar, gelemedi mi?

BAŞKAN – Haftaya. Onlar geldi de biz şey...

Önümüzdeki hafta Millî Olimpiyat Komitesini ve Tarım Bakanlığını alacağız.

Toplantıyı haftaya perşembe saat on birde toplanmak üzere kapatıyorum.

Teşekkür ederiz arkadaşlar.

Kapanma Saati: 15.37